

Válogatói jegyzetek

2011. március 1. és 2012. március 4. között összesen 340 előadást láttam. Ezek közül magam és válogató társaim számára jegyzeteket készítettem mindazokról, amelyeket válogató szándékkal néztem. Azaz minden olyan produkcióról, amelyet a megadott időhatáron belül magyar nyelven játszó színházak mutattak be. Nem voltam tekintettel semmilyen POSZT-követelményre, igényre, elvárásra, hiszen azokat korábbi válogatók is gyakran megsértették, ha ízlésük, értékrendjük szerint ezt szükségesnek látták.

Nem írtam jegyzetet akkor, ha egy-két napon belül cikket írtam az adott előadásról. De előfordult, hogy egy-egy előadásról feljegyzés és cikk is született. Közlöm a cikkek megjelenési helyét, illetve internetes elérhetőségét. Két cikket pedig teljes terjedelmében idemásoltam, ezeket ugyanis elnyelte az e-mail ördöge, és nem jutottak el a szerkesztőhöz, így csakis itt olvashatók.

Márc. 1.

Szeret...lek
Hoppart (Szikra)
R.: Pelsőczy Réka

Veszélytelen viszonyok, furcsa párok
Sok párkapcsolat története mono- és dialógokban elbeszélve, közben zenés-táncos revü. A történetek a közhelyesebbektől ügyesen tartanak az izgalmasabbak felé. Kicsit frivollak, kicsit pikánsak, tétjük nemigen van. Színvonalas kommersz.

Márc. 3.

Macbeth
Székesfehérvár
R.: Kálloy Molnár Péter

L. cikk (Critikai Lapok – Mozcékony lépcsők
http://www.criticailapok.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=38146&catid=24&Itemid=2)

Márc. 5.

Tom Jones
Pesti Színház
R.: Bezerédi Zoltán

L. cikk (Népszabadság – Jámbor szatíra http://nol.hu/lap/kult/20110307-jambor_szatira)

Márc. 7.

Intelligens szerviz
Kaposvári Egyetem 3. éves vizsga
R.: Jeles András

Remekül kitalált, abszurd helyzetgyakorlatok sora, kissé egyhangúan csöndesek, nemigen követhetők, de egy-kettő zseniális (öreg a telefonközponttal). Rengeteg csodás színészpalánta, akik majd jól eltűnnek.

Márc. 8.

Háromszögek
Magyar Színház (Sinkovits terem)
Író: Háy János
R.: Göttinger Pál

L. cikk (Népszabadság – Háromszögből háromszögbe http://nol.hu/lap/kult/20110314-haromszoglobol_haromszogbe)

Márc. 9.

Ármány és szerelem
Szolnok
R. Csiszár Imre

Háromszintes díszlet (Székely László). Lent: Millerék, jobbra középen Lady Millford, balra fönt a miniszter (hatalmas kutyasobor). Korhűnek látszó jelmezek (Szakács Györgyi), urak arca arany-ezüst festéssel, polgárok festetlenek. Nagyon egyenetlen színvonalú, általános, közhelyes színjátszás. Karczag Ferenc (Miller) szokott dilettáns, Császár Gyöngyi kicsit mólés Millerné, Radó Denise (Millford) minden gesztusa, hangja hamis, megjátszott, színpadias. Schnell Ádám (miniszter) és Molnár László (Wurm), Horváth Gábor (Von Kalb) szakszerűen közhelyes, érdektelen, Gombos Judit szobalányában van valami emberi. A fiatalokban (Dósa Mátyás és Molnár Nikolett) néha mintha igazi szenvedély mozogna, a haldoklás naturalizmusa, különösen a lány esetében viszont elég rémes.

A rendezés célja, értelme megfejthetetlen, a rövidítések néha szerencsétlenek, az előadás stílusa eklektikus.

Márc. 10.

Szóról szóra

Trafó, Panodráma

Koncepció: Lengyel Anna

A 20/20-hoz hasonló módszerrel készült dokumentumszínház a cigányüldözésről, támadásokról, gyilkosságokról, egyáltalán a cigányproblémáról. Interjúk, nyilatkozatok, egyéb dokumentumok tisztességesen, de nem túl izgalmasan szerkesztve, jól előadva, videózással ügyesen kiegészítve. Kevés újdonság, az előítéletek és a barbárság ismerős jelenségei. Inkább a helyzet reménytelensége megrázó, mintsem a feldolgozás. Fontos vállalkozás, de nem biztos, hogy célba talál.

Márc. 11.

Olympia

Eger

R.: Csizmadia Tibor

Korrekt, stílusban tartott, színvonalas előadás, a darab poros, érdektelen, eleinte még jó unalmas is, a második felvonás a legérdekesebb, bár a kulcsjelenet, amikor a címszereplőre rátör a vágy, nem sikerül igazán. Díszlet-ruhák szépek, látványosak, színészek elég jók, különösen Kaszás Gergő.

Márc. 12.

Párlat

Stúdió „K”

R.: Nagypál Gábor

Danyi Zoltán szövegei nem jutnak át a játékon, csak néha érezhető a kapcsolat. A játékok, Spilák a kifeszített húrokkal, Hannus a növények közt, Homonnai a szőnyegben a kővel, Nyakó a cserépbe ültetve nagyon szépek és érdekesek, az álmosító szöveg nélkül talán izgalmasabbak lennének.

Márc. 13.

János király

Örkény Színház

R.: Bagossy László

L. cikk (Népszabadság – Csak játék http://nol.hu/lap/kult/20110321-csak_jatek)

Márc. 14.

Pygmalion
Radnóti Színház
R.: Valló Péter

Öncélúan modernizált verzió. Nádasdy Ádám fordítása mai magyarra hozzá át a Shaw sztoriját, a régi szöveghez szokott fülemet zavarva lavíroz a száz évvel korábbi angol és a mostani, hazai stílus és egyben milió között. Szlávik István díszlete elvont, jelzésszerű, de leginkább ronda, Szakács Györgyi ruhái jók. Szervét furcsán fád, inkább kedvetlen, mint harapós Higgins, Petrik Andrea rendben van, Szombathy jó Doolittle, Bálint András csak annyit bakizik, mint mindig. Filmszerű snittekre szaggatott rendezés, inkább a kényszerűség, a helyszúke, mintsem valamiféle értelmezési elgondolás szülhette. Különösebb közlendő nem olvasható ki.

L. cikk (Critica lapok - Ellenkező irányból ugyanoda
http://www.criticailapok.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=38160&catid=24)

Márc.16.

Portugál
Zalaegerszeg
R.: Lendvai Zoltán

Közepes előadás, legjobb a díszlet (Túri Erzsébet), a kocsmá falai hiányoznak, egybeolvad a környezettel, céllövődével és tóparttal, hatalmas csővezeték még valami hő- vagy gyógyvízforrást is sejtet, napozni egy rikító sárga lepusztult kanapén lehet. Igazán csak Tánczos Adrienn (Asszony) jó, Farkas Ignác (Kocsmáros) kiegyenlített, Urházy Gábor László (Retek) eleinte rémesen hangoskodik, később lesz benne némi emberi. Barsi Márton (Bece) jellegtelen, Kovács Olga (Masni) jó, de a bonyolultabb kitöréseket nem tudja igazán megoldani, Bellus Attila (Pap) visszafogott, Besenczi Árpád (Csipesz) szakszerűen ripacskodik. A röhögés elnyeli a darab lényegét.

Márc. 19.

Havanna
Thália, Arizona stúdió
I-R.: Szabó Máté

Pszichológiai teória és praxis néhol ügyes, lényegében szervesen keverése. Ablakon kiesett, összetört (bizonyára öngyilkos akart lenni) pszichiáter kapcsolata ápolójával-szeretőjével, betegével, apjával. Az elmélet és a gyakorlat viszonya komplikált, olykor kioltja egymást, igazolás, cáfolat, leleplezés, megerősítés követhetetlen a nézőtérről, olvasva lehet, hogy minden rendben lenne. A rendezés jobb, mint a szöveg. A játszó remekelnek. Katona László mozdulatlanul, csak szemmozgással a darab nagy részében. Kerekes Éva bájos toporgó monológja, Thuróczy Szabolcs elméletileg jól felkészült páciense, Mucsi tudós, ugyancsak pszichológus apaalakítása kitűnő. Csík György díszletejelmezei pontosak.

Márc. 20.

Képzelt beteg
Miskolc
Rend. Radoslav Milenkovic

L. cikk (Critica Lapok Ki a beteg?
http://www.criticailapok.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=38126&catid=24)

Márc. 24.

Péter és Jerry
Thália, Debrecen
R.: Vidnyánszky Attila

L. cikk (Népszabadság – Családi béke http://nol.hu/kult/20110328-csaladi_beke)

Márc. 25.

Egy éj Velencében
Operett
R.: Keró

Mesterkél, erőszakolt külsőségek: tivoli-játékba ágyazva az egész, mindenki golyónak öltözve, az átdolgozás a korrupcióra kihegyezve szükségképpen közhelyesen, minden eredetiség nélkül. Még Oszvald Marika közismerten kifogyhatatlan energikussága is erőltetetten működik. Amúgy a játszó meglepően jól tűrik a képtelen körülményeket.

Márc. 29.

A láthatatlan kéz
Spinoza az Urániában
R: Pintér Borus Sándor (Sabbathsong Klezmer együttes)

Állítólag klezmermusical. Szöveg és játék teljesen amatőr, zene–tánc átlagos, különben tiszta vallási és politikai propaganda.

Ápr.1.

Pokol
Maladype – Trafó
R.: Balázs Zoltán

Színvonalas unalom, főképp mert Dante szövege lényegében követhetetlen. Színpadidegen költészet, ráadásul akusztikai és artikulációs okokból az sem jut el teljes egészében a néző füléhez, az agyáról már nem is szólva. Alig akad olyan történet vagy akár gondolatmenet, amely végig követhető volna. Ugyanakkor a látvány, a rendezés, a mozgás remek. Az előadás célja, értelme nem igazán jön át. Talán jobb lenne, ha nem beszélnének, s ezzel nem kényszerítenék a nézőt fölös erőfeszítésre, hogy a szöveget megpróbálja befogadni. Ladányi Andrea Vergiliusa uralja az előadást, jelenléte mindenkinél erősebb.

Ápr.1.

Para-frázis
TÁP és MANNA, Sirály
Írta-rendezte: Takátsy Péter

Groteszk jópofaság, kötekedés a családi nyavalyák témakörében. Sok eredeti és kopott ötlet laza kompozícióban. A játékötletek eredetibbek a szövegötleteknél, sziporkáznak a színészek, Adorjáni Bálint a terrorizált, állítólag gerontofil apa, Mászáros Máté az erőszakosan panaszkodó anya, Hajduk Károly a vidáman elhülyült nagymama. Dankó István és Szalontay Tünde kasírozott babák mögül kikandikálva adják a kotnyeles gyerekeket, majd szájukat mozgató Marx- és Engels-portrék hangját kölcsönzik. Kálmán Eszter díszlete, az említetteken túl főképp egy félbevágott fürdőkádutánzat, jó.

Ápr. 2.

Pygmalion
Szombathely
R: Keszég László

Második hallásra nem zavar Nádasdy Ádám szövege. Tetszik az, hogy mintegy Liza elbeszéléseként játsszák el a történetet, nem szaggatják snittekre, mint Valló, sőt inkább a folyamatosságot hangsúlyozzák. Korszerűség ebben sincs semmi, de örök emberi dolgok lenyomataként ez az előadás is hat rám, Shaw szellemességét nem lehet megunni. A játék egészében korrekt, Csonka Szilvia most is elragadó, Liza érzelmi fejlődésrajza pontos. Trokán Péter gorombaságaival együtt is megnyerő öregúr mint Higgins, Bajomi Nagy György Pickeringje inkább egy nagy darab kedves játék mackó, mintsem Indiában szolgáló angol ezredes. Árvai György mindenfelé dőlő díszlete a Márkus Emília teremben szép, szinte monumentálisan látványos, Szűcs Edit jelmezei rendben lévőek.

L. cikk (Critica! Lapok - Ellenkező irányból ugyanoda

http://www.criticailapok.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=38160&catid=24)

Ápr. 2.

Kabaré

Szombathely

R.: Béres Attila

Masteroff-Ebb-Kander musicaljének becsületesen megcsinált előadása, se több, se kevesebb. Nem habzik benne túl senki és semmi, nem akar semmi különösen időszerűt mondani, de az eredeti közlendőt sem fedti el semmivel. A Kit-kat klubba belógatott paravánok, begurított bútorok könnyedén, gyorsan lehetővé teszik a színváltásokat (Horesnyi Balázs díszlete), Velich Rita ruhái stílustalanok, de nem zavaró mértékben. Szabó Tibor konferansziéja kiemelkedik, sokkal eredetibb, érdekesebb színész, mint bárki más. Fekete Linda Sallyje szokványos, de megfelel, amikor énekel és táncol, sokkal jobb színésznek látszik, mint amikor csak úgy simán kellene embert ábrázolnia. Kálmánchelyi Zoltán inkább vidéki fiú Pesten, mintsem amerikai író Berlinben, de végtére is ez nem akkora különbség. Jordán Tamás és Kiss Mari kettőse (Schulz úr és Schneider kisasszony) remek, fonnyadt, fanyar érzések őszi színpompáját hozzák.

Ápr. 3.

Ágytörténetek

Ódry

R.: Dömötör András

A Presznyakov testvérek újabb technikás-ötletes mórifikálása, a hat páros jelenet a jobbik oldalukat mutatja: felszínes ügyességüket, amellyel a közhelyek között-mellett lavíroznak, mintha mondandójuk is lenne, bár az kissé titokzatos. Tompa Andrea fordítása jól mondható, plasztikus, mai. Máté Gábor osztálya remekül helytáll, a furcsa, vicces helyzetek humorát nagyon érzik. Opra Szabó Zsófia díszletei, jelmezei praktikusak és éppen elegendők, többre nincs is szükség.

Ápr. 4.

Rómeó és Júlia
Vígshínház
R.: Eszenyi Enikő

L. cikk (Népszabadság – Shakespeare körülbelül http://nol.hu/kult/20110411-shakespeare_korulbelul)

Ápr. 6.

Belső szoba
R.S.9 – Formiusz Színházi Egyesület
I.-R.: Csáki Rita

Feminista közhelyek amatőr gyűjteménye Virginia Woolf ürügyén, jórészt nyilván tőle magától. Játék, rendezés szintűgy. Lábán Kati visszafogottan, Mérai Katalin rikítóan, Gallai Péter bizonytalankodva amatőr. A színtér elrendezése (Vadász István) jó, érdekes is lehetne benne a játék.

Ápr. 7.

A vörös oroszlán
Vígshínház. Házi Színpad
R.: Bodor Böbe

Szepes Mária szövege ezoterikus-misztikus hóhányás, meglehetősen közhelyes nyelven. Venczel Vera egy teniszbírói székbe számúzve (díszlet: Daróczi Sándor), forgolódva, jó darabig egy nagy vörös paláttal játszva mondja föl, a lehetőségekhez mérten ízléssel értelmezi, próbálja átvilágítani a rengeteg szöveget. Az elbeszélő hős reinkarnációit egy-egy ruharéteg levetése jelzi (jelmez: Jánoskúti Márta), míg végül fekete dressz marad a színésznőn. Baloldalt videós illusztrációk élénkítik a látványt, felvételtől olykor más, meg nem nevezett szereplők is belépnek.

Ápr. 8.

LÉNI vagy nem Léni
Pinceszínház
R.: Bagó Bertalan

Meglepően unalmas dolgozat Leni Riefenstahlról, pedig az író beveti a posztdramatikus dráma minden trükkjét, csak éppen az elvben érdekes, izgalmas tárgyon nem talál fogást. Van három Leni, Almási Éva rabiátus vénasszonyként, Pápai Erika elegáns, középkorú, éles elméjű nőként mutatja (kevés sikerrel, kopott eszközökkel), Marjai Virág hebrencs, bőrébe nem férő fiatal lányként ábrázolja azt az elementáris akaratsomót, amit az írónak hősnőjéből sikerült megragadnia. Az összes férfit Szegezdi Róbert adja szakszerűen, de csak Hitler-paródiája igazán érdekes. A játék színházi jelmeztárban folyik, első jelenetéhez Szegezdit lesminkelik. Ez sajnos csak annyit jelent, hogy mértékkel kell komolyan vennünk, amit látunk. Bagó Bertalan rendezése nem sokat ad a darabhoz.

Ápr. 9.

A Lajos meg a Károly
Kabaré 24
R.: Szurdi Miklós

Szomorú délután a volt Mikroszkópon. A kivénhedt publikum kabaréra jött, szünetben harmada elment, a maradék meg a végére sem fogta föl, hogy két egyfelvonásost látott. Hiányzott nekik a térdcsapkodó, önfeledt röhögés. Verebes más színházat szeretne csinálni, de nem talál hozzá közönséget. Valószínűleg nem is létezik már az a közönség, melyhez szólni akarna. Saját egyfelvonásosa, az Üzenet szatirikus allegória, poros, érdektelen (nem tudom, mikor írhatta), közepesen, mértéktartó ripacskodással előadva. Mrozek valaha remek Károlya is megkopott, az előadás ezúttal sem jut el különösebb mélységekig.

Ápr. 9.

Szentivánéji álom
Nemzeti Színház
R.: Alföldi Róbert

Kellemes este, bár a Danubia zenekar nem szól éppen kifogástalanul, rezek harsányak, karakterek sokszor túl élesek, a szólisták (Czabán Angelika és Széll Cecília) sem töltik be a termet, de nagyon jól illik mindehhez a remek paródiasorozat, amelyet a Nemzeti színészei, főképp a fiatalabbak, Radnay

Csilla, Bánfalvi Eszter, Fehér Tibor, Földi Ádám, Szabó Kimmel Tamás, Farkas Dénes elkövetnek.

Ápr. 10.

Félreértés
Sopron
R.: Csiszár Imre

Rideg, színjátszásra alkalmatlan terem a volt Casinóból lett Liszt Ferenc kulturális központban, a díszlet jelzésnek is kevés, a játék Camus darabjához legkevésbé sem illő ásatag, illusztratív lelkizés. Ebben Pásztor Erzsébet a legjobb. Bencze Ilona igyekszik visszafogott lenni, belső drámát érzékeltetni, kevés hitellel. Bregyán Péter leszokott a nyafogó beszédről, csak a lelkében nyafog. Tapolcsányi Laura rémesen, harsányan szenved. Legjobb az internetes szereposztásokról lefelejtett Zsolnay András néma szolgája. Ez így nem több, mint bármely Verdi-opera színopszisa, ahol félreértésből megölik a testvért, a gyermeket stb. Az előadásnak a darab filozófiai mélységeihez köze sincsen.

Ápr. 14.

Országúton
Bp. Kamaraszínház – Shure Stúdió
Rend.: Almási-Tóth András

Almási-Tóth Balla Margit szellemesen tárgyyszerű díszletében (sínen körbefutó vörös ülőalkalmatosság, belül egy kinyitható korong, együtt absztrakt cirkuszporond) megpróbálja tárgyilagosan elmesélni Fellini klasszikus filmjét. A történetből azonban szentimentalizmus híján nem sok marad. Törköly Levente egyébként is egysíkú Zampanò. Stefanovics Angéla így, kissé jegelve, nem lehet igazi Gelsomina, Lengyel Tamás Bolondja sem tud igazán hatásos lenni. Tímár Éva több szerepben is rutinosan sokszínű.

Ápr. 14.

Szókratész védőbeszéde
Katona Sufni
Haumann Péter

Egy nagyon nagy művész régi sikerének kissé fáradt felfrissítése. Pedig Haumann most jutott el abba a korba, amikor igazán az övé lehetne a szerep. De sok az ismerős és nem igazán eredeti, azaz modoros gesztus, és a baki,

bizonytalanság is több, mint amit még nem kell észrevenni. Hiányzik az egyéni, személyes, mostani szenvedély, mondandó.

Ápr. 14.

Kuznyecki esőzések
TÁP Színház Merlin
Rend.: Tamási Zoltán

Pavel Szolovjov, valójában orosz repülőmérnök, gázturbinás hajtóművek kifejlesztője, nyilván Tamási Zoltánt rejti, aki egyszer (2005-ben) a Stúdió „K”-ban már elkövetett egy hasonlót (Fűrészelés, forgácsok roncsok), de lehet, hogy hozzávett egy másik régit is, nem nagyon emlékszem a részletekre. Az eredmény az újabb orosz nyomorirodalom pompás utánczata, bár ez esetben kissé hosszadalmasan, szétesően, nehézkesen működő saját díszletben. Helyenként mégis remek.

Ápr. 15.

Oscar
József Attila Színház
R.: Háda János

Claude Magnier darabjának előadása: szakszerű röhögtető, közepesen igénytelen kivitelben, de hatásosan. Díszlet-jelmez (Háda János és Zsigmond Éva) szokványos, Józsa Imre nem éppen Sylvester Stallone, Zöld Csaba koncentráltan, jól játszik, Vándor Éva rutinosan mórlikál, Márkó Eszterben van valami emberi. A hájas Fila Balázs beállítása az izompacsirta masször szerepébe igazi rendezői cinizmus, de a nézők ezt is hajlandók elnézni.

Ápr. 15.

Erdő
Új Színház
R.: Egon Savin (átírás is)

L. cikk (Népszabadság – Erdő, szovjetizálva http://nol.hu/lap/kult/20110418-erdo_szovjetizalva)

Ápr. 16.

Három nővér
Szeged

R.: Bodolay

L. cikk (szinhaz.net Elmaradt meglepetés

http://szinhaz.net/index.php?option=com_content&view=article&id=36024:elmaradt-meglepetes&catid=13:szinhazonline&Itemid=16)

Ápr. 17.

Cseresznyés kert

Komárom

R.: Martin Huba

L. cikk (Critikai Lapok – Halmazott félreértések

http://www.criticailapok.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=38186&catid=24)

Ápr. 18.

Kroetz egyfelvonásosok

KULTEA

R.: Upor Péter

További kilátások: öregek otthonába készülődő életerős öregasszony utolsó estéje. Egyetlen izgalmas kérdés, vajon miért kell elmennie. Válasz: felújítják a házat, hogy drágábban adhassák ki. Naturalisztikus díszlet (Gallai István), jó közepes, azaz altató hatású előadás (Závory Andrea). A szöveg nagyvonalú, bravúros alakítást igényelne.

Kívánsághangverseny: középkorú nő néma estéje otthon, vacsora, tévé, rádió, szőnyegszövés, vacsora, WC, cigaretta, lefekvés, öngyilkosság. Díszlet mint fent, csak jobban illik a darabhoz. Molnár Ildikó rezzenetlen arca, kimért mozgása, végül az öngyilkosságnál minimális mimikája szabatosan bravúros, szuggesztív, egy órán át feszültségben tartja a nézőt. (Pécsre érdemes lehetne, de nagyon kockázatos, az ilyen produkciók egészen kiszámíthatatlan tényezőktől képesek meghalni.)

Ápr. 19.

Koldus-kabaré

Spinoza

Bächer

Bächer Iván elég érdektelenül fölmondja párhuzamba állítva a Koldusopera történetét és Brecht életét, főképp nőügyeit. Tanulság elég nyilvánvalóan, de ki

nem mondva, célozva a mai időkre: a fasizmust a gyökerénél kell kiirtani, később nem lehet. Igaz, de ma, ebben a formában eléggé vérszegény intés. Rácz Zoltán és Eszes Fruzsina közepesen éneklie a Koldusopera songjait. Ökrös Ottó szokásosan virtuózkodik a zongoránál.

Ápr. 19.

Product/A termék

Merlin

R.: Berzsenyi Bellaagh Ádám

Mark Ravenhill darabjában mintha összehozták volna a tegnapi két egyfelvonásost, amennyiben Polgár Csaba mint producer csak beszél, Hámori Gabriella mint színésznő csak hallgatja. A producer idióta lelkizős-terroristás filmsztorit mesél, lényeg a közhely: kiüresedett, lélek nélküli fogyasztói társadalom kontra elvadult, embertelen, ám céltudatos keleti lelkület. Mindkét színészi alakítás remek, de az egésznek az értelme eléggé zavaros. Különösen megfejthetetlen Hámori Gabriella néma színésznője, de ez bizonyára a rendezői értelmezés bizonytalanságát mutatja.

Ápr.20.

Koccanás

Nyíregyháza

R.: Tasnádi Csaba

Tömör, lendületes, erős énekbetétekkel feldúsított, nagyon élvezhető előadás. Spiró György zeitstückje ma is érvényes, működőképes. A dramaturgiai megoldatlanságok most is megoldatlanok. A Krúdy Kamarában a térbeli elhelyezés kisebb problémákat okoz, de más okokból is olykor leül, kiüresedik az előadás. Horváth László Attila most is egészen remek, jó Petneházy Attila és Kuthy Patrícia szomorú-humanista értelmiségi kettőse, Vicei Zsolt hajléktalanja, de mások is. Egyáltalán: színvonalas a társulat.

Ápr. 21.

Yerma

Radnóti Színház

R.: Rába Roland

L. cikk (Népszabadság – A pokol hidege http://nol.hu/kult/20110426-a_pokol_hidege)

Ápr. 23.

Virágos kert
Új Színház
R.: Szikora János

Ghelderode 1927-ben született darabja (Képek Assisi Szent Ferenc életéből) közhelyesen aktualizálva, Horesnyi Balázs látványos díszletében. Igen unalmas, nagyon hosszú másfél óra. Csak a középső részben, a Zefirelli-film (Napfivér, Holdnövény) bumfordi iróniáját idéző Szent Ferenc-életrajzban bukkan föl némi élet. A többi üresen kongó vallásos propaganda. Nagyszombat délutánján a fél házat alig meghaladó publikum mintegy felét bizonyára ez ragadja magával, a másik fele türelmetlenül várja a taps végét.

Ápr. 28.

Éjféle mesék
Bárka Színház
R.: Vladislav Troickij

Szinte kibírhatatlan, hosszú (8-10 perc) teljes sötétséggel kezdődik, mialatt csaknem kirohantam. A sötétben nyögdecselek, vihogások, szó és mondattöredékek, egy tapogatózva elhelyezkedő társaság hangjai. Úgy fölbosszantott, hogy dühöm a szünetig se nagyon csillapodott le. Pedig azután gyönyörű képek, szép jelenetek jönnek, igaz, azoknak sem lehet kivenni az értelmét. Posztmodern dekonstrukció és dekomponáltság. Három órán ár borzasztóan sok. Hoffmann szétszedett, szétroncsolt, töredékeire bontott műveiből, motívumtöredékeiből nem áll össze semmiféle ív, nem derül ki semmi elgondolás, legfeljebb valami hangulati hullámvész véhető ki az egészből. Persze akár tanulmányt is lehetne írni arról, hogy az előadás miképpen nyújtja a XIX. századi romantika hangulati esszenciáját XXI. századi fénytörésben, belekeverve a Hoffmann-világba népballadát, gyerekdalt, gyerekverset, mondókát, de ez éppen akkora kóklerség volna, mint maga az előadás. Kár, mert sok szép részlet és pompás színészi megoldás van benne (különösen Nagypál Gábortól és Szorcsik Krisztától).

Ápr. 29.

Mennyei!
Budapesti Kamaraszínház – Tivoli
R.: Balikó Tamás

Peter Quilter műve kinkeservvel összetákolt darabocska Florence Foster Jenkinsről, az Amerikában hatalmas sikerrel fellépő dilettáns énekesnőről, aki vagy nem vette észre, vagy nem is érdekelt, hogy a tömegek röhögni járnak koncertjeire. Quilter egy nagy lélek megható sorsát próbálja színpadra eröltetni, Balikó Tamás rendezése pedig híven szolgálja ezt az eszmét. Az előadás egyetlen oka lehet, hogy Vári Évának nemcsak jól áll a szerep, de Jenkins lemezekről ismert borzalmas éneklését egészen híven tudja utánozni. A többi szakmai alapjára.

Ápr. 29.

Dilettánsok
Katona József Színház
R.: Ascher Tamás

L. cikk (Népszabadság – Felejtjük el Flaubert-t http://nol.hu/kult/20110502-felejtjuk_el_flaubert-t)

Ápr. 30.

·
Nordost
Katona Kamra
R.: Forgács Péter

Torsten Buchsteiner darabja három részvevő nő emlékezésén keresztül igen ügyesen, az izgalmat egyenletesen fokozva, a politikai lényegét is jól érzékeltetve idézi föl a Moszkvai Dubrovka Színházban elkövetett csecsen túszejtést és annak eléggé durva, ügyetlenkedésekkel terhelt, 170 ember halálát okozó megoldását. Forgács Péter a valódi nézőtér tükörképén helyezi el a három színésznőt, akik a három nőt háromféle, de jól összehangolódó színészi stílusban jelenítik meg, Fullajtár Andrea szűk regiszteren belül, de színesen, néha drámaian, Pálmai Anna a végső kétségbeesésen túli, Bodnár Erika a tapasztalt bölcsesség tárgyyszerűségével idézi fel a borzalmas élményeket.

Máj. 1.

Macska a forró tetőn
Magyar Színház
R.: Guelminó Sándor

Igazi Tennessee Williams darab, a „kiborítjuk a családi szennyest” téma érzelmes feldolgozásban. Eleinte kínos Balsai Mónikától hallani azokat a mondatokat, amelyek Eszenyi Enikőtől vannak meg a fülünkben (idősebbeknek

Ruttkai Évától is). Igaz, a színésznő hamarosan átlátszó alsóneműre vetkőzik, ami némi kárpótlást nyújt. A hölgyek közben Pál András felsőtestét csodálhatják. A tipikus darabnyitó, viszonyokat felvázoló monológrol ugyan így elszáll a figyelem. Idővel megszokható, de a címadó főszerep végig súlytalan marad. Pál András kirobbanó, impulzív alkata jól érvényesül. Szélyes Imre ódivatúan korrekt, Béres Ilona és Soltész Bözse emberi, Szatmári Attila és Szűcs Sándor embertelen, Sipos Imre szabványos. Cziegler Balázs a nagyszínpadot stúdióként használó és a nézőtérre is benyúló díszlete és Kárpáti Enikő fekete-fehér jelmezei érdekesek, Guelminó Sándor rendezése érdektelen.

Máj. 4.

Mi jár a fejedben Antigoné?
Sirály – Laboratorium Animae
R.: Sadar Tagirovsky

Igazi amatőr előadás, remek ötletekkel és esztelen megoldásokkal, a játzóktól is egészen váratlanul felbukkanó gyönyörűen átélt és egészen iskolás, szövegfelmondó pillanatokkal. A rendezői elgondolás értelme titok, van mindenféle: járókeretes női vak jós, majd ugyanó férfiben, ahogyan a mitológiából tudjuk, zenekíséret, ének, fuvola, cselló, zongora, fürdőkád (a Játsszunk Oidipuszt!-ból), fotel mint trón, árnyjáték lepedőkön, videózás, papírhajók, melyeket végül fölgyújtanak stb.

Máj. 5.

Ha elhagysz, veled mehetek?
Thália – Budaörsi Játékszín
R.: Magyar Attila

Hihetetlen, amit ebből a máskor sikeres vígjátékból (Eper januárban) sikerült előállítani. Az alaphelyzet érthetetlen, a mese követhetetlen, a játzók rémesen ripiznek, ugyanakkor ügyetlenkednek is. A második részben Magyar Attila szokott eszközeit bevetve próbál némi mulatságot szerezni a publikumnak. Rác Tibor és Pikali Gerda egészen rémes, Timkó Eszter csak sablonos. A díszlet felfoghatatlan.

Máj. 6.

Az ember tragédiája
Nemzeti Színház
R.: Alföldi Róbert

L. cikk (Népszabadság – Alföldi fiatal tragédiája: Döntetlen
<http://nol.hu/kult/20110509-szinhaz>)

Máj. 8.

Caligula
Pécsi Nemzeti Színház
R.: Szócs Artúr

Ifjú titán túlbuzgalma minden percben. Hosszú és felesleges előjáték, túlkomplikált tér, a közepe le-föl liftezik nagy zajjal, Pilinczes József és a sűgő (Kiss Hédi) végighentergik az előadást, az ügyelő hol videózik, hol mikrofonba mond szövegeket, az ismétlésekben, a videókban nem fedezhető fel semmiféle rendszer, gondolati mag vagy célzat, egyáltalán minden csakis Camus drámájának, filozófiai közlendőjének eltüntetését, elfedését szolgálja. Biztonsági öniróniaképpen Bánky Gábor olykor szidja az erőszakolt rendezői megoldásokat. Inkább a nagyralátó mindent akarás, mintsem az igazi tehetség, az erős közlésvágy látszik az előadáson. Zayzon Zsolton most is látszik, hogy nagyon jó színész, de hogy mit gondol a címszerepről, abból semmi sem fogható föl.

Máj. 11.

Kések szelik a levegőt
Hídverők Társulat (Fogasház)
R.: Meaney Aleksis

A finn–magyar együttműködésben dolgozó Hídverők Társulatnak a tavalyi Nyuszilányhoz hasonlóan színvonalas alternatív produkciója. Jussi Moila darabja nagyon eredeti dramaturgiával dolgozza föl a családi élet mai bajait, magányt, kommunikációképtelenséget, nemzedékek közötti átjárás hiányait. Csak az utolsó részben derül ki, hogy a négy történet tulajdonképpen egy. A Fogasház lepusztult tereit emeletről emeletre lefelé haladva a pincéig használja ki a produkció, aminek szimbolikus jelentése van természetesen. De igazán a színészi alakítások éltetik az előadást, remek Dióssi Gábor és Bartsch Kata, valóságos csoda Kaszás Ágnes dundi kisfiúként, színészként is jó a dramaturg és versfordító Juhász Kristóf, érdekes színfolt a finn Kaihua Lotta szereplése.

L. cikk (Romkocsmában romszínház - Budapest, 2011. június)

Máj. 12.

La Mancha lovagja

Kaposvár
R.: Keszég László

Érdektelen rendezésben éppen csak tisztességgel letudott musical-előadás.

Máj. 12.

Emberfarm
Kaposvár
R.: Dömötör Tamás

L. cikk (Népszabadság – Gubanc két részben http://nol.hu/kult/20110523-gubanc_ket_reszben)

Máj. 14.

Jelenetek a vidéki életből
Stúdió „K”
R.: Koltai M. Gábor

L. cikk (Népszabadság – Ötletek sűrűjében http://nol.hu/kult/20110516-otletek_surujeben)

Máj. 15.

Új Hídavatás
Új Színház (TrainingSpot Társulat)

Alighanem teljes leltár a mai magyar társadalom valamennyi bajáról, munkahely, család, iskola, korrupció, csalás, drogkereskedelem, hülye, lelkipurdalásos nagymama stb. Amatőr túlbuzgalommal, mindenből kétszer annyi van, mint kellene és kétszer olyan hosszan. Ugyanígy szinte teljes a készlet a divatos színházi faksznikból is, mozgás, zene, mászás, lebegés, kötél felhúzás, síkok megdöntése okkal-ok nélkül. Ráadásul ma már mindenki úgy rímel, mint egykor Romhányi, mostanában meg Varró Dani. Másfelől a TrainingSpot Társulat hatalmas lendülettel, professzionális magabiztossággal használja ezt a formanyelvet, beleértve az amatőr megszólalást is. Akit a taralom érdekel, alighanem rettentően unja, aki képes belefeledkezni az esztelen ribillióba, az nagyon élvezheti.

Máj. 15.

Nick Carter

Fogasház (Füge produkció)

R.: Kárpáti Péter

Kárpáti Péter valaha szellemesnek és ötletesnek tetsző darabja Kárpáti Péter rendezésében tökéletesen élettelennek hat a Fogasház emeleti legénylakásában. Mintha a szerző és a három, máskor kitűnő színész sem hinne benne, hogy ezzel bárkit meg lehet ma szólítani. Bevezetésképpen Bánki Gergely hebeg-habog, befejezésül meg egyszer csak abbahagyják a játékot és igyekeznek meggyőzni a nézőket, hogy nyugodtan kimehetnek. Ami közben történik, az se nem paródia, se nem komoly. Más nemigen vehető róla észre.

Máj. 16.

A webáruház

Kolibri Pince

R.: Perényi Balázs

Valamiféle nevelési társalgás kiindulópontjának talán alkalmas mesterkéltné történet, ráadásul befejezetlen, bizonyára a diákoknak kell kitalálni folytatásokat. Ehhez képest erre csak az ott lévők fele volt hivatalos. Téma: drogozás és üzletelés, megfejelve egyéb családi nyavalyákkal. Perényi Balázs, aki pedig nemrég még értelmes kritikus volt, tisztes lebonyolítás szintjén rendezte meg az eseményeket, mást nem is kezdhetett a szöveggel.

Máj. 16.

Gagarin lányai

Merlin (MOTEL – Mobil Teatr Labor)

R.: az alkotók maguk: Berki Szofi, Domonkos Ágnes, Kálmán Anikó

Három nő hol vénasszony, hol csitri, hol bakfís, egy lepedővel hol esznek, hol erdőben bicikliznek (Piroska és a farkas), emlékeznek, ábrándoznak, ki tudja, mit csinálnak egyáltalán, de mindig elragadóak, szellemesek, groteszkek. Az egésztől nem tudni micsoda, de negyven percig lenyűgöző. Önjellemzésük: „A MOBIL TEATR LABOR saját alkotású darabja fizikai színházi előadás szöveggel, zenével, ritmussal és groteszk humorral. A csapat többségében a London International School of Performing Arts növendékeiből alakult, így leginkább Jacques Lecoq technikájára épít alkotó munkájában.”

Máj. 17.

A Szürke váró

Zöld Macska Diákpince (Teatro Surreal)

R.: Müller Ádám

Flores Hedvig Monsserat darabja Kafka-utánzatnak indul, aztán átlátszó allegóriába fordul. A mennyország gyengén menő vállalként működik, amelyet mai módszerekkel szeretnének fölélnkíteni: kitalálják, hogy egy celebet kellene a Földre küldeni, hogy erősítse a hitet. Részleteiben vannak jó ötletek, néha szellemes is, összességében lapos. És akkor ér véget, amikor talán már érdekes lehetne.

Máj. 18.

Bánk bán

Sopron

R.: Kerényi Imre

Ásatag, kosztümös rémálom. Különlegessége, hogy a hangerőt visszafogva ripacskodnak, mondhatni halkán hasogatják a kulisszát. Egyedül a Biberachot adó Győri Péter hangoskodik. Ám amit a gesztikulálással és mimikával művelnek, az elképesztő. Nem is beszélve az ifjúságnak lebutított, két órára zsugorított szövegről és a teljesen értelmetlen díszletről.

Máj. 18.

Piccadilly Cirkusz

Szikra (TÁP Színház)

R.: Kovács Lehel

Szerzőt kiderítenem nem sikerült, alkotókként dramaturg, zeneszerző stb. van feltüntetve. Egyébként a történet olyan, mint egy első világháború utáni expresszionista dráma. Eltűnt, majd megkerült és közben természetesen kisemmizett katona viszontagságos sorsa, főképp érzelmi története. Kitűnő színészi részletekkel, egyébként unalmasan.

Máj. 19.

Családi pokol

Thália (Turay Ida Színház Spirit Kamara)

R.: Bodor Böbe

Paulinyi Tamás regénye bizonyára nem kiáltott színpadért. Minden ízében drámaiatlan elbeszélő próza. Aliróniával előadott családtörténet egy alkoholista értelmiségi, sőt művész famíliáról a szenvedő gyermek (fiú) szemszögéből. Átmenet a giccs és a dilettantizmus között. Csak Makranczi Zalán szakszerű,

kiművelt, ám megfelelő irányítás híján sokszor önisméltésbe tévedő színészetementi a dolgot. Perjés János, az átíró nem olyan jó színész, közhelyesen játszik, kicsit pösze. Mindenféle bútorból, létrából, lepedőkből összehányt térben a két játészó többnyire felváltva mesél és illusztrál, kivéve amikor néha együtt adnak elő egy-egy jelenetet.

Máj.20.

Közellenség
Nagyvárad
R.: Tasnádi Csaba

Tasnádi István darabjának színvonalas lebonyolítása, Ladányi Andrea és Borlai Gergő hathatós mozgásbeli és zajkeltési közreműködésével, Horváth Károly zenéjével. Zöldi Z. Gergely játéktere a vágóhíd, mögötte láncfüggöny mögött az éppen nem játészók keltik a jól, talán túlságosan is jól kiszámított hanghatásokat. A színészi teljesítmények nagyon különbözők, de a darab és a játék stilizáltsága segít kiegyenlíteni az eltéréseket. A komor, groteszk ironia átjön, a kétségbeesett humorizálás kevésbé. Kardos M. Róbert, Dimény Levente, Csatlós Lóránt jó, Dobos Imre, főképp Lutherként szinte remek, a főszerepet, a két lovat Tóth Tünde és Kiss Csaba elfogadhatóan játssza, a különféle hivatalnokok egészen a fejedelemig (Hajdu Géza, Csepei Róbert, Ifj. Kovács Levente) meglehetősen külsődlegesek.

Máj. 21.

Medve, Jubileum
Nagyvárad
R.: Kovács Levente

Florina Bellinda Birea következetlenül naturalis díszletében következetlenül ásatag játék. Illusztratív, de szatíraian eltúlzott, harsány modor, rémes ötletekkel. A Medve fejére köti a harisnyát, a csizmájába ordítja a bunkócskát. Firtos Edit finomabb játéka nincs összehangolva Kiss Csaba kirobbanó erejével. Meleg Vilmos az öreg szolgát elvékonyított hanggal és sablonos mozgásokkal adja. A Jubileumban ifj. Kovács Levente és Hajdu Géza még jó is lehetne, színesen hozzák a figurát, Molnár Júlia jelmeze, maszkja, bajsza viszont kirívóan más világot hoz a színpadra. Itt is keveredik a lélektan a szatirikus elrajzolással, túlzással.

Máj. 22.

Hat szereplő szerzőt keres

Nagyvárad
R.: Zakariás Zalán

A felújított 110 éves színházban nemzeti ünnep, mintha csakis a magyaroké lenne az épület. A társulatban és a közönség körében is nagy csata a színház jövőjéről, konzervatív legyen-e, mint rég, vagy folytatódjék-e a megújulás. Pirandello színház és való élet kapcsolatát feszegető csöppet sem konzervatív klasszikusa érdekesen szól. Zakariás Zalán rendezése bohózati szinten intézi el a színházi mimézis problémáját, a való élet tragikumára pedig rengeteg effekttel, füsttel, zajjal, zenével segít rá. Mindazonáltal látszik, hogy a társulat komolyan veszi magát, a belső feszültségek egyelőre legalábbis mintha nem bénítóan, hanem inspirálóan hatnának. Tavalyi és tavalyelőtti produkciókhoz képest, melyeket Kisvárdán láttam, hatalmas előrelépést érzékelek.

L. cikk (Népszabadság – Becsörtet az élet <http://nol.hu/kult/20110530-becsortet-az-élet>)

Máj. 24.

„Séta a halott gyermekkor sírboltjában”

Pécsi Horvát Színház
R.: Vidákovics Szlávén

A nézőtéren eggyel többen vagyunk, mint a színpadon, ők öten, mi hatan. Krleza szövege nem darab, hanem expresszionista, lírai, néhol esszéisztikus visszaemlékezés a pesti Ludovikára, benne egy fegyelmi ügyre. Az előadásban a szöveget felváltva mondja Lipics Zsolt magyarul, Gyurity István horvátul, mintegy Krleza kettős kulturális kötöttségét is jelezve, néha felvételtől a szerző is megszólal. A háttérben hol az ő arca, hol egy női arc, többnyire meg első világháborús jelenetek látszanak. Vincze Balázs koreográfiája igazodik a rendezés, a játék forszírozott szenvedelmességéhez. Befejezés szájbarágó: mindkét színésztől folyik a vörös festék, beállnak egy-egy lavórba és táncosok mosnák róluk a vért, ám csak elmaszatolni sikerül. Mindazonáltal van benne valami rokonszenves azon kívül is, hogy mindössze negyven perc.

Máj. 25.

Egy elmebeteg nő naplója
Thália - Szabadkai Népszínház Magyar Társulata
R.: Dömötör András

Elmebaj elmebaj által ábrázolva. Dömötör András Csáth-összeállításából nehéz kiolvasni, mit is akar kezdeni a klinikai kérdésekkel, tünetekkel és kezelési

módszerekkel. Pszichikai torzulások, betegségek, borzalmak rendezetlen halmaza az egész, nincsenek megteremtve az összefüggések, a kapcsolódások még a nyilvánvaló párhuzamok között sem, felszínesnek hat a gyermekkori szadizmus és az orvosi-ápolói brutalitás bevonása a valóban izgalmas, a kórtüneteken túlmutatónak is felfogható világképbe, amelyet az író tanulmányában feldolgozott napló tartalmaz. Az előadás ahelyett, hogy valamilyen rendet teremtené, valamibe bevonni segítene, elszántan fokozza a zűrzavart. Inkább idegesítő, mintsem izgalmas. G. Erdélyi Hermina és Pálfi Ervin játéka különben remek.

Máj. 26.

Nehéz istennek lenni
Trafó (Gyömrői úton egy műhelyféle)
R.: Mundruczó Kornél

Sci-fi- és életköz helyek fura keveréke, az ábrázolt (videózott) borzalmak hidegen hagynak, a filozófiai gondolatok, az apakomplexusos lázadástól a fekete lyuk előtti időutazásba oltott istenproblémáig, erőszakoltaknak hatnak. Erős, szuggesztív Nagy Zsolt és főképp Rába Roland játéka, mimikája.

Máj. 27.

A csendestárs
Merlin – Z'art Osztály Társulat
R.: Csizmadia Izabella

Igazi Dürrenmatt-féle társadalmi-politikai-erkölcsi krimiszerűség, amennyire abszurd, annyira didaktikus, ha nem is szigorúan logikus. Az előadás a darab becsületes felmondása, gyakorlott amatőr ízzel, és megtoldva az operettben professzionális komikusként kitűnő Földes Tamás szakszerű játékával. A darab éppúgy, mint az előadás akkor kezd hosszadalmas és unalmas lenni, amikor leginkább kellene izgalmasnak és tanulságosnak lennie. A rendőrfőnök önleplezése annyira paradox, hogy teljesen követhetetlen.

Máj. 28.

Naftalin
Szombathely
R.: Mohácsi János

L. cikk (Népszabadság – Az Úristen nem fér a szekrénybe
http://nol.hu/lap/kult/20110606-az_uristen_nem_fer_a_szekrenybe)

Máj. 28.

Az ügynök halála
Szombathely
R. Valló Péter

A stúdióterem játékterét egy hatalmas kabrió foglalja el, benne a főszereplő, egy kifutószerűségben a frizsider – ennyi az amerikai álom. Hamvai Kornél új fordításában kissé meg is van bolondítva a darab, Valló Péter rendezése kimerül némi ügyetlenkedésben a maga tervezte tér nehézségei miatt, meg abban, hogy igyekeznek levenni az orgonázó-fuvolázó érzelmességet. A száraz tárgyszerűség meg valahogy nem áll jól sem a műnek, sem a játszóknak. Kiss Mari érdes egyéniségétől távol marad Linda, Jordán Tamás csak próbálkozik Loman lenni. Orosz Róbert teljesen hamis, Kálmánchelyi Zoltán fog meg valami érdekeset a kisebbik fiú kompromisszumkereső cinizmusából. A kisebb szerepeket egészen alacsony szinten adják.

Máj. 29.

La Mancha lovagja
Békéscsaba
R.: Fekete Péter

A színház megcsúfolása. A keretjáték: kitelepítés vagy internálás, semmi kapcsolatba nincs állítva a történettel, amelyhez a helyszínhez illő cirkuszi akrobataszámok, légtornász, kötéltráncos, csatlakoznak hasonlóan értelmetlenül. A végén az egész valamilyen kilakoltatásféle közné a mai korhoz. Semminek semmi értelme vagy kapcsolódása, ha éppen nem szájbarágós, erőszakolt, mint a rengeteg koffer, utazóláda, egy ilyenben lakik Dulcinea, aki általában Carmennek látszik inkább, mint egy loncsos takarítónőnek, illetve olcsó kurvának. Így semmi értelme annak, hogy Don Quijote szemében átlényegül. És annak sincs semmi értelme, hogy a végére ő maga is átszellemül. A cirkuszporond börtönnek esetleg elmenne, de zónának, körletnek szörnyen szűkös, egyáltalán nem kelti a kellő benyomást.

L. cikk (Critical Lapok – Az inkvizíció mint cirkusz
http://www.criticallapok.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=38168&catid=24)

Júni. 4.

Picasso: A világ teremtése

Bárka (Baltazár Színház)

R.: Elek Dóra

Különös táncszínházi produkció: Elek Dóra mintegy talált tárgyakként használja a fogyatékosokat. Szögletes mozgás, mindig furcsa arckifejezés, kissé torz testek, néha erőltetett mimika. Természetes adottságként hozott bumfordi báj. Hozzávetőlegességében is kifejező kapcsolat a zenével. A tartalom mintha éppen az elcsúszásokban rejlene. Száz évvel ezelőtti cirkuszi és divatvilág idézése, furcsa etüdökben, izgalmas, mindig gyönyörű képekben. A hetvenpercnyi időtartamot azonban nem sikerül egészen kitölteni. A fogyatékos játékos jelenléte problematikus, részvételük a játékban néha nagyon erős, néha azonban mintha egészen személytelen, mechanikus lenne. A tapskor a játékos szemében megrendítő mélység, távolság, mintha nagyon messziről néznének ránk.

Júni. 5.

A nagy négyes

Belvárosi Színház (Orlai)

R. : Gálffi László

Hatalmas csalódás. Ronald Harwood darabja sokkal igénytelenebb, mint gondoltam, a poént a történet közepén már minden gyerek kitalálhatja. A négy remek színész pedig Gálffi László irányításával minden rutinját és manírját hozza, és semmit abból, amitől máskor nagyok, semmit sem adnak hozzá vagy javítanak meg a szövegen, nem töltik meg hiteles emberi tartalmakkal a bulvárkliséket.

Júni. 7.

Tép

Fogasház (TÁP Színház)

R.: Kálmán Eszter

Az alternatív külsőségek közepette meglehetősen régi vágású darab, mondhatni ásatag moralizálás. Leginkább az alternatív benne, hogy nincs szerezője, csak fordítója és rendezője, no meg a helyszín, a lakatlan ház garzonlakása, a lehetetlen padok, a szűkös játéktér, a díszletül szolgáló közönséges berendezési tárgyak. A darab meg éppen hogy professzionálisan jól megcsinálnak hat, talán csak a felvezetés hosszadalmasabb kissé a kelleténél, elég soká tart, amíg érdekessé válik. Bánki Gergely kicsit túlhisztériázza a főszerepet, egyébként korrekt a játék.

Júni. 11.

Csoportterápia
Madách Színház
R.: Harangi Mária

Talán még musicalviszonylatban is ritka ostobaság, szabványosan unalmas zenével, alig tánccal. Történet szinte semmi, szabványos lelki betegségek őszöreg vicces helyzetekben. Játék, rendezés szabványos, a puzzle-díszlet szellemes is lehetne, ha lenne valami köze hozzá a darabnak.

Júni. 18.

A Bandy-lányok
Belvárosi Színház (Orlai produkció)
R. Ascher Tamás

L. cikk (Népszabadság – Kimit tud – még <http://nol.hu/kult/20110620-ki-mit-tud-meg>)

Júni. 21.

Portugál
Székelyudvarhely (Kisvárdai)
R.: Zakariás Zalán

A rendezőt a részegeskedő falu érdekelte, a Portugáliába induló, elvagyódó pesti értelmiségi alig. Ebből adódóan egysíkú, a szöveg lényege mellett elmegy az előadás. A színészi alakítások sablonosak, némelyik ügyetlen, Barabás Árpád (Csipesz) remek, de öncélú, kilóg az egészből. A díszlet is idegen a darabtól.

Júni. 25.

Meggyalázás
Zsámbék (Divadlo Unlimited (Csehország), Zsámbéki Színházi Bázis)
R.: Lucie Malkova

Barangoló előadás szerte a bázison, a terek ötletes használatával, a brutalitás minél erőteljesebb megérezkítésére törekedve. A fizikai horrort mégis felül tudja múlni az ember lelki torzulásokra való képessége. A Titus Andronicust mintha nem is Shakespeare, hanem valamelyik elvadultabb kortársa írta volna. Teljes mértékben helyhez kötött, de egyébként sem a POSZT-ra való.

Júli. 1.

Az ember tragédiája
Szegedi Szabadtéri Játékok
R.: Vidnyánszky Attila

L. cikk (Népszabadság – Illedelmes díszelőadás http://nol.hu/kult/20110704-illedelmes_diszeloadas)

Júli. 7.

Troilus és Cressida
Gyula
R.: Horváth Csaba

L. cikk (Népszabadság – Homérosz-paródia Shakespeare-drámába oltva http://nol.hu/lap/kult/20110711-homerosz-parodia_shakespeare-dramaba_oltva)

Júli 8.

Háry János
Margitsziget (Debrecen)
R.: Vidnyánszky Attila

Kodály daljátéka a műfajától nyugodtan ott lehetne a POSZT-on, mennyiségileg egyáltalán nincs benne több zene, mint bármely musicalben, operettben vagy akár zenés vígjátékban. Ám Vidnyánszky Attila szakmailag színvonalas rendezése mélységesen hazug, illetve a hazudozás apoteózisa. Az előadás végére tökéletesen elfelejtődik, hogy amit láttunk, az mind ábránd, képzelgés, aminek lényegében az ellenkezője a történelmi igazság (l. győri „csata” és Napóleon magyarországi szereplése). Még az irónia árnyéka is hiányzik, Garay szatirikus hangjáról már nem is beszélve. Maga a hazafias öncsalás, ahelyett hogy annak bírálata lenne. Ezen kívül Belozub mézeskalácsdísztében a fonográfjával népdalokat gyűjtő Kodály is ott ödög (már annak, aki fölismeri), de a világon semmi szerepe nincs, pusztán jelzés.

Júli. 10.

Caligula helytartója
Zsámbék (Vádli Alkalmi Színházi Társulás)
R.: Szikszai Rémusz

A kitűnő színészekkel igen színvonalas előadás is lehetne, csak éppen a rendező félreviszi az egészet. A sok fakszni között csak a lényeg sikkad el: Petronius belső válsága. Az ötletek külsődlegesek, a felszín súrolják csak. Nagyobb szoborszállítmány kirakodása, nyílt színi öldöklések, a császár szobra helyett valami csecsemőembrió kerül elő stb. Fodor Tamás harsányan szenvedélyes főpapja meglehetősen félreértés, Nagypál Gábor léha, figyelmetlen Petroniusából észrevehetetlenül lesz lelkiismereti válsággal küzdő igaz ember.

Júli. 12.

Sörgyári capriccio
Kőszeg
R.: Znamenák István

L. cikk (Népszabadság – Próbálkozás Hraballal http://nol.hu/kult/20110718-probalkozas_hraballal)

Júli. 16.

A víg özvegy
Szegedi Szabadtéri
R.: Kozma Péter

L. cikk (Critikai Lapok – Az összedőlt Eiffel-torony előtt http://www.criticailapok.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=38219&catid=24&Itemid=2)

Júli. 18.

Ölelj át!
Thália
R.: Szántó Erika

Talán még Neil Simontól is szokatlanul üres, érdektelenül köznapi szerelmi történet, jó színészekkel és főképp Bujdosó Nóra sokkal többet ígérő díszletével. Gálffi László és Takács Katalin mindent megtesznek, hogy érdekessé, emberivé tegyék a szerző sablonjait, Görög Lászlónak és Kerekes Évának már erre sincs igazi esélye. Mint ahogy Jelasity Péter szaxofonozása sem képes igazi érzelmi töltést adni a rengeteg közhelynek.

Júli. 20.

Gyógyír északi szélre

Óbudai Társaskör (Orlai Produkció)
R.: Göttinger Pál

L. cikk (Flört e-mailben – Budapest, 2011. augusztus)

Júli. 27.

Passio reversible (Trilogia maraton I/1)
Kőszeg
R.: Gergye Krisztián

Nagyszabású elgondolás része, abszolút helyhez kötött, a vallási helyszínek gyönyörűek, a városi lepusztult zsinagóga és a golgotás dombon épült kápolna egyaránt remekül illik a témához és a táncjátékhoz. A sokféle asszociáló szövegen már nehezebb eligazodni. A produkción látszik a hirtelen munka, amelyen a dolog koncepció szerinti egyszerűsége miatt nem is lehet változtatni. És éppen ezért ha sokkal jobb lenne, akkor sem lehetne válogatható.

Júli. 29.

Egy nyári éj mosolya
Keszthely (Centrál Színház)
R.: Trevor Nunn

L. cikk (Népszabadság – Elfogadható replika
http://nol.hu/kult/elfogadható_replika)

Aug. 4.

Mészáros Máté
Zsámbék (Alkalmaté)
R.: Máté Gábor

Az egykori Máté-osztály önéletrajzi sorozatának eddig alighanem a legjobb darabja, és az éved eddigi egyik legjobb szórakoztató produkciója, személyes és közérdekű, kabarének is remek. Beválogatni nyilván nagy szentségtörés volna, de lehet, hogy megérné.

Aug. 5.

A gyermekkirály
Szentendrei Teátrum
R.: Pozsgai Zsolt

L. cikk (Népszabadság – Jelentés a kritikán alulról http://nol.hu/kult/20110808-jelentes_a_kritikan_alulrol)

Aug. 7.

sziklarajz.hu
Zsámbék (Kompánia Társulat)
R.: Lukács László

A Kompánia sorozatának egyik legjobb, egészen átlátható, sokszor szellemes, elvontságában is élvezhető darabja. Hogy miről és mit akar mondani, az közelebről ezúttal is megfejthetetlen, de az életről, az emberről mint olyanról nagyon sokat mond. Kár, hogy teljes mértékben helyhez kötött, kimozdíthatatlan.

Aug. 12.
Valahol Európában
R.: Béres Attila

L. cikk (Népszabadság – Valahol a Dóm téren http://nol.hu/kult/20110815-valahol_a_dom_teren)

Aug. 14.

Ez most már az?
Zsámbék
R.: Kovács Dániel

Három kitűnő színész (Dankó István, Hajduk Károly, Orosz Ákos) az ígéretes ifjú rendezővel, Kovács Dániellel az élen, eleresztette az agyát. Improvizáltak vagy huszonöt percnyit, amit kb. ötven percen adtak elő. Az imprók fele szellemes, a többi önisméltó, értelmetlen. A téma feltehetőleg a krimi-horror műfaj paródiája. Végigmennek a régi jó bűnügyitől az ocsmány horrorig. Az ocsmányságot a taps alatt se bírják abbahagyni. Hárman minden lehetséges felállásban gyilkolják egymást, végső fegyverük sok rossz szóvicc. Sok tehetség megy ezúttal kárba.

Aug. 18.

Kutyaszorítóban
Zsámbék
R.: Radnai Márk e. h.

Sajnos legalább olyan utálattal néztem, mint Tarantino filmjeit. Pedig a magyarítás, a pesti áttelepítés, főképp a múltba tekintő jelenetek szellemesek, a színészi megoldások helyenként szenzációsak. Kiváló alkalom, hogy sok iskoláit végző és pályakezdő színész bizonyítsa tehetségét, lelkesedését, elszántságát a szakmára. Főképp persze rokonai, tanárai, barátai és egyéb ismerősei számára. Merthogy másról egyáltalán nem szól az egész.

Aug. 20.

Könnyű préda
Szombathely
R.: Schlanger András

L. cikk (Népszabadság – Gonoszak és még gonoszabbak
http://nol.hu/kult/20110822-gonoszak_es_meg_gonoszabbak)

Aug. 21.

Csehov-egyfelvonásosok
Szépművészeti Múzeum, Városligeti tó
R.: Funk Iván

L. cikk (Csehov tavon – Budapest, 2011. szeptember)

Aug. 25.

Vízkereszt vagy elmentek...
Zsámbék
R.: Mohácsi János

L. cikk (Népszabadság – Irány a csillagok http://nol.hu/kult/20110829-irany_a_csillagok)

Aug. 26.

Áldozat (Trilogia maraton (I/2))
Pannonhalma
R.: Gergye Krisztián

Az első darabnál (Passio reversible) áttekinthetőbb, követhetőbb, humorosabb, talán a helyszínhez sem annyira kötött, bár nyilván ez is egyszeri esemény. A csapdába esett lény szenvedései, aki csak tánccal képes kifejezni magát,

nyilvánvaló allegória, a tízéves fennállását ünneplő társulat magáról is beszél. Erények és problémák nagyrészt ugyanazok, mint az első rész esetében.

Aug. 27.

Isteni színjáték

Zsámbék

R.: Jámbor József

Dante művének helyhez kötött, meglehetősen zagyva megidézése, az ígértek közül a jobb színészek nem jelentek meg. Az egésznek kétségtelen van valami amatőr bája. Csak hát profikról lenne szó.

Szept. 3.

Egy óra Dantéval

MKB Professzori Klub Lurdy Ház

R.: Lukáts Andor

Részletek az Isteni színjátékból, előtte professzori okoskodások és élcelődések, utána svédasztalos etetés (erről elmenekültem). Maga a produkció lényege egy igen érdekes installáció, melyen a szöveget illusztrálva mikrokamerával végigvezeti az alkotó a néző-hallgatót. Kolovratnik Krisztinán szépen értelmezve, a művét írogató Dantét imitálva mondja föl a rengeteg, erősen altató verset.

Szept. 4.

Amit a hegyen hallani

Zsámbék

R.: Horváth Csaba

Hat mindenben különböző etűd harmadéves színházrendező–fizikai színházi koreográfus osztálytól a Liszt-év alkalmából (Horváth Csaba és Lukáts Andor tanítványai). Jók, amikor színházat csinálnak (Olga Lisztre vár – Táborosi Margaréta), meg amikor hagyományos mozgásszínházat (Beckett Némajáték II.). A szó- és mozgásszínház egyesítése viszont, ami alighanem a fő törekvés volna, erősen problematikus. A címadó darabnál a versszöveg elmondása iskolásan nehézkes, a hosszabb Katasztrófajáték szellemesen indul, aztán ellaposodik a parodisztikus stilizálás. Szép a záró darab.

Szept. 5.

Én, Királyhegyi
Spinoza
R.:

Királyhegyi nagyon jó, főképp felvételtől, a többiek (Székhelyi, Beregi, Nyertes meg az álrporter és író, Kalmár Tibor) kevésbé. Ez a régi humor csak eredetiben jó.

Szept. 6.

Yentl
Spinoza
R.:

Singer novellája és Barbra Streisand filmje nyomán meglepően kellemes előadás, Klein Judit bájos, vonzó, profi előadó. A történet a fiúnak öltözött lányról, aki még meg is nősül, inkább szatírárt ígérne, de szentimentális, giccsközeli anekdotának is működőképes, szívhez szóló, megmosolyogtató.

Szept. 7.

Boleró, Kékszakállú herceg vára
Operaház
K.: Lola Greco, R.: Caterina Vianello

Balett és opera 3D-ben: ha nem egy operaénekesnőtől származna az ötlet, tiszta üzleti blöffnek gondolnám. Így feltételezem a jó szándékot: valóban olyanokat szeretnének a műfajnak megnyerni, akiket inkább vonz a mozi meg a hasonló felszínes látványosságok. Ez azonban nem sokat változtat azon, hogy a művészi lényeg így is, úgy is elvész. Nem is való az Operaházba, inkább valamely arénába (l. három tenor). A Boleró előadása különben zeneileg is siralmas volt, A kékszakállú csak semmilyen (kiváltképp Kovács István tűnt fel a varázsszemüvegen át kicsi, száraz emberkének, és a hangja is olyannak hallatszott ezúttal.

L. cikk (Criticaí Lapok – Opera 3D-ben?

[http://www.criticailapok.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=38269%3Aopera-3d-ben&catid=24%3A2011&Itemid=2\)](http://www.criticailapok.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=38269%3Aopera-3d-ben&catid=24%3A2011&Itemid=2)

Szept. 10.

Osztrigás Mici
Magyar Színház

R.: Novák Eszter

L. cikk (Népszabadság – Majdnem érett http://nol.hu/kult/20110912-majdnem_erett)

Szept. 11.

Csendélet (Trilogia maraton I/3)

Szépművészeti Múzeum

R.: Gergye Krisztián

A jubileumi sorozat harmadik darabja, a helyszínhez illően kapcsolódik a nyolcak-kiállításhoz és -konferenciához, fájdalmasan élcelődve foglalkozik műalkotás és tárgya, műalkotás és kritika (recepció) kérdéskörével. Nyolc teremőrnő, nyolc, illetve kilenc múzsa, fekete ló (fölborul), Gergye mint maszatos fűszobor. A szöveget többnyire elnyeli a visszhang és a zene, de azért a lényeg alighanem érthető. Talán túlságosan is. Az egyszeri ciklus darabjai egyre rövidebbek, időtartamuk mondhatni feleződik, félő, hogy ez az ihlet fogytát jelzi.

Szept. 13.

Tisztogató

Kaposvár

R.: Valló Péter

L. cikk (Critica Lapok- – Lelki és történelmi tévelygés

http://www.criticailapok.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=38260:lelki-es-toertenelmi-tevelyges&catid=24:2011)

Szept. 15.

Miss Saigon

Operettszínház

R.: Kero

Az 1994-es előadást nem láttam, így nem tudom, bemutatónak vagy felújításnak tekinthető-e a mostani előadás. Amúgy a Pillangókisasszony szörnyen szenvedelmes musicalutánezatának a műfaj keretein belül színvonalas előadása, leszámítva, hogy a vietnami milió elég szájalmasan idéződik meg. Vágó Zsuzsi kimondottan jó, Szabó P. Szilveszter ördögi professzorából éppen csak a humor hiányzik, mint az egész darabból és az előadásból is.

Szept. 16.

Koldusopera

Veszprém

R.: Szinetár Miklós

L. cikk (Népszabadság – Szinetár és az idő <http://nol.hu/kult/20110919-szinetar-es-az-ido>)

Szept. 17.

Pecsenyehattyú

Vaskakas Bábszínház (Nemzetiben)

R.: Pelsőczy Réka

Remek előadás, a gyerek- és felnőtt színház határán. Az elengedhetetlen bevezető ugyan a kisebbeknek túl hosszú és fölösleges, maguk a mesék viszont nagyszerűen jelennek meg. Parti Nagy Lajos pompás szövege ugyan szó szerint a felnőttek számára sem mindig követhető, az értelme viszont mindig érvényre jut.

Szept. 18.

Megjegyzem különös: éppen a város közepén

TÁP Színház

R.: Vajdai Vilmos

L. cikk (A Margit utcából Gül Baba türbéjéhez – Budapest, 2011. október)

Szept. 20.

iluska.wb

Fészek Színház

R.: Nyulassy Attila

Egészen igazi amatőrök, amelyeket ma már alig látni. Még kedvesek is lennének a játszani próbáló fiatalok. Csak hát a darab, a szöveg egészen dilettáns. Kukorica Jancsi eltűnése mindenféle álságos bonyodalmakat gerjeszt osztálytársai, valamint az ő és Iluska szüleinek körében. Mesterkéltségi szituációk logikátlan dialógusokban elbeszélve, míg végül mindez a West Balkánban történt katasztrófába a torkollik. Merő véletlenségből éppen a három főszereplő, egymással rivalizáló lány hal meg ott. A rendezés is éppoly ügyetlen, mint a rendező maga írta szöveg.

Szept. 21.

Bánk bán
Kecskemét
R.: Bagó Bertalan

Az ötödik felvonás remekül parodizált, groteszkre vett kosztümös színével kezdődő előadás végül is csalódást kelt. A rendező nem bírja végigvinni, amibe merészen, szellemesen belekezd. A tragédia teljes kifordításához valószínűleg nem eléggé bátor, elbizonytalanodik. A békétlenek ábrázolása viszont végig nagyszerű, igen jó Szemenyei Biberachja. Fazakas Géza Bánkja és Danyi Judit Gertrudisa megszenvedti a rendezői bizonytalanokodást, Zeck Juli kezdetben csöppet sem együgyű, inkább részben öntudatos, részben merészen kacér Melindája meg az örületbe torkolló megrendülést nem viseli el. Szabó Borbála átírata mai nyelvre alighanem működne erélyesebb, következetesebb rendezői kivitel esetén. Vereckei Rita díszlete és jelmezei is megfelelnek egy a játsszasi hagyományokkal és az eredeti darab rémes ügyetlenkedéseivel harcosan szembezálló értelmezésnek.

L. cikk (Népszabadság – Elillant bátorság http://nol.hu/lap/kult/20110926-elillant_batorsag)

Szept. 23.

Eredeti helyszín
Karinthy Színház
R.: Böhm György

Elavult darab, elavult játékkstílusban. Az akkori időszerúségek, mint a merész Aczél-paródia, ma már élettelenek, a moralizálás lapos, ezért nem transzponálható, a dramaturgia kezdetleges, helyenként ügyetlen. A rendezés rutinosan érdektelen, színészként többnyire kopott rutiniék ágálnak a színen, kivétel Egri Márta. Balikó Tamás Aczél-paródiája jó, Mertz Tibor túlhangoskodik a szerepét, Zsolnay András remek látvány.

Szept. 28.

A hentessegéd
Komárom
R.: Rastislav Ballek

Öregebbeknek nagyon érdekes történet a II. világháború utáni évekből. Kezdetben a nemzetiségi konfliktusokra gondolna az ember a Csehszlovákiához visszacsatolt városban, Palánkon, később azonban kiderül, hogy a feketézés, harácsolás, hirtelen meggazdagodás áll a középpontban. Kommunista vagy népnemzeti antikapitalizmus – ez nem derül ki igazán, mint ahogyan az sem, valójában mi fogta meg a rendezőt a történetben, aki apja, Ladislav Ballek 1977-ben megjelent regényéből készítette az előadást Ondrej Sulaj közreműködésével. (A regényt olvasom, talán ha a végére érek, okosabb leszek.) A rendezés, a díszlet kellemesen avítt, hatvanas–hetvenes éveket idéző modernséget mutat, Bandor Éva, Fabó Tibor nagyon jó, Mokos Attila is derekasan megküzd a nem éppen testére szabott címszereppel.

L. cikk (Critica Lapok – Revü és panoptikum régi időkből

http://www.criticailapok.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=38259:revue-es-panoptikum-regi-idkbl&catid=24:2011)

Szept. 29.

Lefitymálva

Gólem Színház

R.: Borgula András

Vinnai Andrásnak sem humorát, sem színházi látásmódját nem tudom megszokni. A darab kifacsart közhelyek és értelmezhetetlen abszurdítások között hanykolódik, miközben nagyon fontos témájáról, a faji előítéletekről nem sokat mond. (Leszámítva, hogy az egész úgy baromság, ahogy minden egyéb emberi dolog.) A színészi játék remek.

Szept. 30.

Szent Johanna

Nemzeti Színház

R.: Alföldi Róbert

L. cikk (Népszabadság – A lány http://nol.hu/lap/kult/20111003-a_lany)

Okt. 1.

Borsószem hercegkisasszony, Jancsi és Juliska, Kis Piros

Vaskakas Bábszínház, Győr

R.: Erdeős Anna, Fige Attila, Bereczki Csilla

Három végzős bábrendező vizsgaelőadása, háromféle világ, háromféle technika, háromféle stílus, egyik jobb, mint a másik. Borsószem: színes mesés, bájos, kicsit ironikus, humoros bábvilág. Jancsi és Juliska: fekete-fehér szociális horror, színészek és bábok kettős világával. Kis Piros: mesevilág szándékos, ám végül is eredménytelen visszavonása, kettős történet a színészeké és a báboké szellemesen keverve egy elvont, művi térben (Kocsis Rozi és Hannus Zoltán remek játéka).

Okt. 2.

A fősvény
Nemzeti Színház

A Nemzeti új, klasszikusnak meghirdetett évadának második darabja is az óvatosságról beszél, nyoma sincs benne annak a harcos időszerűségnek, amelyet az előző szezonban tapasztalhattunk. A szegénység itt is látszik, mint a Szent Johanna esetében, Menczel Róbert díszlete szinte semmi, nejlonfóliák jelzik a rideg, szándékosan lecsupaszított világot. Rába Roland rendezése kimerül a rendtartásban. A jó színészek most is jók. Blaskó Péter Harpagonja korrekt alakítás, Törőcsik kifejezetten érdekes, Makranczi Zalán és Sinkó színes egyéniséget teremt, Radnay Csilla is próbál valamilyen egyéniséget csempészni Marianne alakjába.

Okt. 3.

Mr. és Mrs.
Bp. Kamara – Tivoli
R.: Nagy Viktor, Dolmány Attila, Lang Györgyi, Megyeri Zoltán, Herendi Gábor, Fonyó Gergely

Peter Quilter nem túl igényes öt párjelenete közepesen előadva. Az első dialógus még megjárja, a másodikban is van némi szellem, a többi legfeljebb közepes. Pindroch Csaba meglehetősen játszik, Verebes Linda inkább csak szekundál. A hat rendező keze nyomát nem igazán látni, egy koncepciózus szakember talán többre jutott volna. De nem a kisebb-nagyobb ügyetlenkedésektől gyenge az egész.

Okt. 4.

Übü király és a magyarok
Budapest Bábszínház
R.: Kiss Csaba

Kiss Csaba Übü-átirata csak ott érdekes, ahol egyébként közepes színvonalú aktuálpolitikai kabarét illeszt a történetbe, amúgy Jarry bohó szatírájának a magyar világba helyezése lényegében értelmetlen, nem jut a magyar történelem, szellemiség, „néplélek” idézésében különösebben mélyre, nem derít föl semmi eredetit, igaz, a közhelyeket is elkerüli. Jók viszont egyes szerepekben bábfiguraként felléptetett furcsa hangszerfélések, csak az a baj, hogy Kiss Csaba rendezőként nem tudja megoldani, hogy kezdettől egyértelmű legyen, ki is adja a szerepet, a hangszer vagy az azt mozgató és beszélő színész (netán mindkettő). Scherer Péter Übü papája természetesen remek, és jó Györgyi Anna Übü mamája is.

Okt. 6.

A mi osztályunk
Katona – Kamra
R.: Máté Gábor

L. cikk (Népszabadság – Lengyel múlt – magyar jelen
http://nol.hu/kult/20111010-lengyel_mult_magyar_jelen)

Okt. 7.

Kaisers TV, Ungarn
Pintér Béla Társulat
R.: Pintér Béla

L cikk (Népszabadság – A sukorói oroszlán http://nol.hu/kult/20111017-a_sukoroi_orszlan)

Okt. 8.

Az imposztor
Bp. Kamara – Tivoli
R.: Árkosi Árpád

Jó szakember rendezése, a darab el se viselne többet. A játzók viszont legfeljebb közepesek. Kovács Lajostól messze esik a címszerep. Jelentős színész, súlyos egyéniség, de egészen más karakter, mint Major vagy a Spiró által neki írt Boguslawski. Tímár Évának kézből megvan a vidéki nagy öreg vezető színésznő, Spindler Béla egész eddigi életében ezt a mosolygósan megalkuvó, olykor hisztériázva hatalmaskodó középvezetőt gyakorolta, most a torokgyulladás, ami miatt halkabbra kellett fognia magát, még jót is tett a belső

feszültség ábrázolásának. Nagy Enikőtől még a vidéki díva is nagyon messze van. A darab szépségei így is sokszor megcsillannak.

Okt. 9.

A doktor úr
József Attila Színház
R.: Huszti Péter

Másodosztályú vidéki ripacskodás általában, Márton András elegánsan, Pásztor Erzszi, Piros Ildikó rutinosan csinálja, Viczián Ottó és Magyar Tímea érdektelen, Benkő Péter rémes. Nemcsak pedig elviselhetetlen, nem lenne szabad színpadra engedni, merénylet a közízlés ellen.

Okt. 11.

Arturo Ui tündöklése és bukása
Salto Mor(t)ale Színtársulat
R.: Vajda Róbert

A tavalyi Lüsizsztratével össze sem hasonlítható dilettáns erőlködés, a nézőket előadás előtt elrekkentő korláttól kezdve a művi kocsmaszínházig és a szöveget elnyelő artikulátlan nyögdecselésig. Sajnos, csak a szünetig bírtam, így nem sikerült megtudnom, hogy a közhelyes aktualizálásokon túl jutott-e esetleg valami érdemleges is a rendező eszébe.

Okt. 13.

Káin és Ábel
Eger
R.: Blaskó Balázs

L. cikk (nem jelent meg)

Fehér farok

Sütő András: Káin és Ábel. Eger

Szinte hihetetlen, hogy jó harminc éve, születése és első bemutatói idején, 1977–78-ban egyértelműen aktuális politikai-erkölcsi allegóriának láttuk Sütő András darabját. Úgy tudtuk és úgy is elemeztük, mint a lázadás és beletörődés, az ellenállás vagy együttműködés igen időszerű dilemmájának áttételes, a bibliai időkbe visszavetített taglalását. Általános filozófiai síkra terelve, de a magunk

korának alapvető magatartásbeli problémáját láttuk benne. Az író erdélyi lévén, természetesen elsősorban a követendő nemzetiségi magatartás tragikus kérdéseire gondolhattunk a Ceașescu-féle erőszakos románosítás idején, de mögötte ott érezhettünk a nálunk is ismerős kiszolgáltatottságot és kényszerpályákat. Most inkább költőileg erősen föltupírozott családi viszálykodásnak, féltékenységi drámának vélnénk a történetet, amelyben egy testvérpár küzd szülei múltjának emlékével, az elherdált lehetőségekkel, illetve vetélkedik egymással eleve, majd még egy nő miatt is. Ezt látjuk Egerben is csaknem három órán át, három felvonásban (jajkiáltásban), híven ahhoz, ahogyan a szerző elképzelte. Bár Székely László díszlete alighanem modernebb stilizáltabb világot érzékeltet. XXI. századi módon emlékeztet Borsos Miklós 1978-as, nemzeti színházi látványára, a köves, kietlen sivatagi, illetve paradicsomon kívüli tájra. Elvont és gyönyörű: hátrafelé keskenyedő teret döntött tükrök fognak közre, középen jégtömbszerű fehér műanyag oltár és ugyanolyan kövek, valamint az eszközök, fegyverek jelképei is ugyanebből az áttetsző, szinte anyagtalan anyagból. Hátralátványos vetített korong jelképezi az univerzumot. A tükrök és tükröződések együttesen adják ki a steril, rideg világot. Ez a látvány mond a legtöbbet a mai ember számára. Molnár Gabriella jelmezei vegyesek, a címszereplők egyszerű, mai hétköznapi viseletet hordanak, Éva leginkább Az ember tragédiája egykori római hetéráira emlékeztető öltözékben pompázik, Ádám régi idők földműveseire emlékeztet.

A játéktípus nem igazodik a látványhoz: általánosságban és szöveghez tapadóan szenvedélyes, semmi különösebb egyéni közlendőt, hozzátennivalót nem mutatnak a játékosok. A címszerepben Portik Györfly András és Káli Gergely mértéktartóan drámaíznak, emelkedetten átfűtöttek, sugározzák a bibliai téma magasztosságát, a szöveg szépségét, a mondatok fontosságát és bölcsességét, a szerző mértéktelen tiszteletét. Figyelemre méltó felfedezésnek tetszik, hogy ezúttal Ábel mintha agresszívebben hirdetné alázatos filozófiáját, mint Káin a maga lázadó indulatát. Feltűnik, amit a korábbi előadások többnyire homályba burkoltak, hogy mindig ő kezdené a verekedést. Kár azonban, hogy ebből ezúttal sem következik semmi olyasmi, ami miatt lényegileg másként kellene látnunk az egész történetet, ami valamiféle eredeti, saját, csak erre az előadásra jellemző értelmet adna neki. A csalódottságát alkoholba fojtó Ádám szerepében Venczel Valentin mutat olykor iróniára, gunyorosságra való hajlamot, Marjai Virág Arabellája pedig addig jó, amíg A pillangók szabadok-ból áthozott kacér műnaivitással árnyalva mutatja be az Úr ajándékát, az emberiség fennmaradásához elengedhetetlen második nőnemű lényt a földön. Később elkerülhetetlenül belecsúszik az általános szenvedélyességbe. Saárossy Kinga alakításában ezen túl az is fokozhatja a külsődleges teatralitást, hogy meglehetősen kijöhetett a színpadi gyakorlatból.

Nem is lenne mindezzel különösebb baj, ha egy közepes vidéki színház köznapi előadását néznénk. Csakhogy ez a közelmúlt egyik legjobb, legérdekesebb, legizgalmasabb, legerősebb vidéki társulatának új évadát indító, s főképp az új

direkció bemutatkozását jelző előadás. Ilyenkor illik letenni a névjegyet. Erre azonban három órán át hiába várunk. Akkor azonban minden megvilágosodik. Blaskó Balázs nyilván a remény színháza program jegyében állította színre Sütő András drámáját, de ez csak az utolsó pillanatban derül ki. A rendező megtoldja néhány mondattal a darabot, Arabella arról mond néhány szót, hogy a múltat magunk mögött hagyva, arra forduljunk, ahonnan a remény érkezik. S ekkor az addig minden felvonás kezdetén és végén elmosódottan megjelenő, vetített Krisztus-ábrázolás megélesedik, felragyog. Ekkor persze azt is megérthetjük, hogy addig miért nem értettünk semmit. A rendező számára nyilvánvalóan nem egyéb az egész tragikus testvérgyilkosságba torkolló dráma, mint magunk mögött hagyandó múlt, amitől a kereszténység nyújtotta reménység felé kell fordulnunk. Ez bizony nem színház, hanem szentbeszéd, amelynek helye az igazi templom, nem Tháliáé.

Ezt hívták egyébként ifjabb koromban vörös faroknak. Most nem tudom, milyen színűnek kellene nevezni. Talán fehérnek.

Okt. 14.

Liszt-faktor

MűPa

R. Harsányi Sulyom László

Az ünnepi Liszt-idézéshez választott ironikus-groteszk, játékos-gunyoros hangvétel tetszene, csak éppen író (Fábrí Péter) és rendező a választott formát, az alig scenírozott pódiumjátékot és a választott stílust nemigen győzi jó ötlettel. Sok a gyenge vagy éppen kopott vicc. Vezérfonalnak meg végképp kevés, erőtlen a seprűje miatt Lisztet egy életen át kergető köztisztasági alkalmazott. Nincs benne gondolati tartalom, nem érezni semmiféle közlendőt az ünneplés tárgyáról. Széles és a HOPPart becsülettel működik, de őket sem hozza különösebb lázba a játék.

Okt. 16.

1917 – tábori kabaré, Tömegközlekedés

Szakra

R.: (alighanem) Horváth Csaba

Az ígért két kabaréból végül is csak egy lett, illetve kurta kabarétörténeti, -eleméleti bevezető után jön a tömegközlekedés. Közhelyek kicsavarva, a kicsavarások átabotában kidolgozva. Szálinger Balázs humora vékonykán csordogál, bár ha bővebben áradna, talán még messzebb esne tőlem. A Forte Társulat tagjai nyilván Horváth Csaba vezényletével mindössze hat szék segítségével igyekeznek izgalmassá tenni a nem könnyen követhető szerzői estet

(bár inkább csak órát, azaz mintegy ötvenöt percet). Mozgáskultúrájuk még mindig fölötté áll szövegelőadói tudományuknak, a verspoének nagy része talán ezért sem érvényesül igazán. Kivétel Andrassy Máté.

Okt. 17.

Csongor és Tünde
Vígsház (Házi Színpad)
R.: Puskás Zoltán

Érdekes próbálkozás Vörösmarty költői mesejátékának színpadi életre keltésére és átértelmezésére. Átlátszó antik oszloptöredékek, festékek bespriccelve, világítástól függően látszanak mocskosnak vagy színpompásnak, Tünde vörös ruhája inkább vért, mint erotikát idéz, a játék mintha találomra szökdécselne borongás, ironia, játékosság és bölcselkedés között. A kesernyés hepiendet a rendező megtoldja Tünde halálával, majd az Éj véglegesen leszögezi, hogy csak a „lény nem lakta éj” örök. Az előadás lényegében az élet mulandóságára figyelmeztet – néha érdekesen, néha furcsán. A húzások miatt olykor alighanem követhetetlen lenne a történet, ha nem ismernénk. Csöre Gábor Balgája a legjobb, Péter Kata Ilmája is eleven, Józán László Csongorja légies álmodozó, Tornyai Ildikó Tündéje nem igazán érdekes, Pap Vera kesernyés, nem igazán gonosz Mirigy. Venczel Vera gyomorhajós Éj.

Okt. 18.

Vágyvillamos
Radnóti Színház
R.: Zsótér Sándor

L. cikk (Népszabadság – Vágyvillamos a Nagymező utcában
http://nol.hu/kult/20111024-csoda_a_nagymezo_utcaban)

Okt. 20.

Closer/Közelebb
Merlin
R.: Sopsits Árpád

Minél komolyabban veszik Patrick Marber darabját, annál nehezebb komolyan venni az előadást. Sopsits Árpád pedig nagyon komolyan vette. Így minden, ami játékos ötletnek, komolytalan sziporkának elmenne, egyre hamisabb, hazugabb, érdektelenebb lesz. A jó közepes színészek (Érsek-Obádovics Mercédesz, Gera Marina, Kádas József, Molnár Csaba) nem tudják kitölteni a darab felszínes

humorkodása és a rendezői hozzáállás, hangvétel, stílus komor mélyenkedése közötti űrt.

Ok. 22.

Szép új világ

SzFE

R. Csizmadia Tibor

Precíz, gondos munka, a hallgatók tanulhatnak belőle sok mindent. Huxley szatirikus utópiája kopott, közhelyes, az előadásból is inkább a valóban drámai jelenetek hatnak, a steril modern világ ábrázolása hidegen hagy, nincs benne sok újság. Igazi megmutatkozásra is csak néhány jövőendő színész számára nyújt lehetőséget. Igen jó a vadembert alakító Fritz Attila.

Okt. 22.

Rosencrantz és Guildenstern halott

Szputnyik

R.: Gigor Attila

Első eset, hogy Tom Stoppard viccelődő darabját csak helyenként untam, sőt sokszor egészen szórakoztatónak találtam. Gigor Attila rendezésének igazi okára így sem tudtam rájönni. A nézőkkel szemben felállított dobogó részben bábokkal, részben a tőlük eleinte megkülönböztethetetlen maszkos színészekkel érdekes látvány, jelképnek kissé közhelyes. Ügyes, hatásos a játék a dobogókkal, lámpákkal, ablakon kidobással, kilógatással. Remek a két címszereplő, Fábrián Gábor és Jankovics Péter, valamint a Hamletet alakító Czukor Balázs.

Okt. 23.

Cigányszerelem

Operettszínház

R.: Béres Attila

Meglepően hamis, élettelen rendezés Béres Attilától, ötlet, netán közlendő nyomokban sem fedezhető fel benne. Ügyetlenkedés, erőlködés annál inkább. Az ironizálásra való meggyőződés nélküli törekvés fordítva sül el: akkor kell sírni, amikor nevetetni akarnak és akkor nevetni, amikor igazán drámáznának. A délutáni szereposztásban ráadásul a férfi főszereplők (Vadász Zsolt és Dániel) színészileg mintha ott sem lennének, de Lukács Anita is csak éles hangjával kelt feltűnést. Szulák Andrea, Csonka András, Benkóczy Zoltán rutinból működik,

Verebes flegma cigányprímásában van némi emberi. Kalocsai Zsuzsa a régi primadonna.

Okt. 23.

Két néni, ha megindul
Örkény
R.: Gáspár Ildikó

Pierre Notte lényegében habkönnyű, bár látszólag morbid, abszurd, groteszk bohóságát az Örkény előcsarnokában remekül játsszák. Polgár Csaba elegánsan csúfondáros mint Aznavour és narrátor-kommentátor, Takács Nóra Diána és Bohoczki Sára e. h. (utóbbi nemcsak vicces arcával, de igazi humorával is) remekül hozza a két vénkisasszonyt anélkül, hogy egy csöppet is öregeskednének. Gáspár Ildikó, a kitűnő dramaturg ügyes, ötletes rendezőnek is bizonyul.

Okt. 24.

A pitbull cselekedetei
Trafó
R.: Kárpáti Péter

Meglehető zűrzavar: bibliai példalózás, lapos filozofálás álságosan idézőjelben, aztán mindez a mai élet laposságára rávetítve és erőszakoltan elemelgetve. A színészek saját keresztnevükön szerepelnek, mintha ettől több közük lenne a dologhoz. Utólag, a helyszíni, azonnali bosszankodás multával valamit javul. Ismét egy próbálkozás a tiszteletreméltóan makacs írótól, hogy a szerző költői-gondolkodói világát, mesés-mitikus vonzalmait és a köznapokat összehozza. De ez most sem sikerült.

Okt. 25.

A sátán nyelve
Bp. Kamarasz. – Shure
R.: Pozsgai Zsolt

Bolsevik-orosz nosztalgia áliróniával leplezve, majd keresztény szósszal leöntve. Majakovszkij új éltre támad és Budapesten találkozik az orosz üzleti (maffia) étellel, remek pr-szakember is lenne belőle, ha a szerelem nem szólna közbe. Érdekes módon lapos és ügyes, ugyanakkor ügyetlenségekkel teli darab Kristóf Attiláé, a nosztalgikus humor jól működik. A rendezés nem több tisztes lebonyolításnál, Spindler jó Majakovszkij.

Okt. 25.

Finito

Székesfehérvár

R.: Hargitai Iván

Rendesen megcsinált izgalommentes előadás. Hargitai Iván egyetlen ötlete, hogy a díszlet egy polgárosult, modernizált falut mutat, lehetne akár egy panellakás is. Ebből következően elmarad a budihumor, ami akár további erények forrása is lehetne, ha a rendező kiaknázná. Ám megmarad a tisztos lebonyolításnál. Ehhez azonban csak közepes színészi erők állnak rendelkezésre, illetve a főszerepet adó Tűzkő Sándor számára nincs kitalálva sem eredeti helyzet, sem eredeti jellem. Így végül is a verses szöveg igazi ellenpont nélkül marad.

Okt. 26.

Punk rock

Pesti Színház

R.: Eszenyi Enikő

Simon Stephens darabja erőlködő próbálkozásnak látszik arra, hogy bepillantson a tizenévesek világába, az előadás meg reménytelen erőlködésnek arra, hogy ezt színpadra tegye. A rendező talán nem is tudta eldönteni, hogy vállalja-e a színészek nyilvánvalóan idősebb korát, vagy szenvedjen a fiataloskodással, gyerekeskedjenek-e a játzók, vagy valamiféle elemelt, jelképes játékmóddal próbálkozzanak. Bár azt mintha már a szerző sem tudta volna tisztázni, hogy mennyire reális-naturális, mennyire eltúlzott, szatirikus vagy mennyire jelképes-általános síkon akarja a témát taglalni, ábrázolni.

Okt. 27.

A templom egere

Karinthy Színház

R.: Karinthy Márton

Fodor László darabjából igazán csak az első felvonás második része jó, ahol a nyomor filozófiáját fejt ki „a templom egere”. A be- és kibonyolítás, főképp a minden áron kikényszerített boldog vég az odavezető sok nehézkes, erőltetett fordulattal inkább kínos, bármily ügyesen, sok helyi értékű szellemességgel leplezze a szerző. Kovács Patrícia is az első részben remek, ezért érdemes az

egészet megnézni. A többi derekas lebonyolítás, amiből Mihályi Győző erélyes szakszerűséggel, Kertész Péter öreges bájjal emelkedik ki.

Okt. 27.

A filozófus
Katona József Színház
R.: Gothár Péter

Bessenyei György korabeli és főképp történeti értékű darabjának meglepően eleven színpadra állítása. Remekül hat a régi nyelv bája, vele a régi idők furmányos naivitása. Pompás stílusgyakorlat, szakmai remeklés. Talán némi ironikus nosztalgia is van benne. Kitűnő Kocsis Gergely, Pálmai Anna, meg persze mindenki. Kellemes lazítás a Katona súlyosnak induló évadában.

Okt. 28.

Scapin, a szemfényvesztő
Debrecen
R.: Silviu Purcarete

L. cikk (Népszabadság – A művész érzékeny lelke
http://nol.hu/lap/kult/20111031-a_muvesz_erzekeny_lelke)

Okt. 29.

Haramiák
Szeged
R.: Bodolay

A megszelídült Bodolay nem olyan jó, hogy érdekes legyen. Apró, mondhatni, finom jelzései, egy csontváz föl-fölbukkanása, Schiller-jegyzetek beidézése, máskor goromba hangzások, zúgás, basszgitárokkal dúsítva a Gaudeamus igitur, nemcsak értelmezési tartományt nem jelölnek ki, de a B.-tól megszokott játékos, pimasz, sokszor értelmetlen érdekességet sem nyújtják. Szép a díszlet, bár csak akkor, amikor a kastélyt mutatja, az erdő szokványos. A játék érdektelen, illusztratív, nem értelmezi igazán a szöveget, nem ironizálja következetesen a romantikus dagályt. Gáspár Tibor vén Moorja jó, Horváth Illés Karl szerepében hitelesen szenvedélyes, de csöppet sem formátumos, inkább szinte kisfiús. Gidró Katalin Amáliája szokványosan romantikus szende, Pataki Ferenc gonosz Moor Ference is csak korrekt alakítás.

Okt. 29.

Boldogtalanok
Kecskemét
R.: Szász János

L. cikk (nem jelent meg)

Balladásra húzva
Füst Milán: Boldogtalanok. Kecskemét

Szász János második próbálkozása Füst Milán titokzatos darabjával sokkal jobb közelítés, mint az első volt a Radnóti Színházban. Telitalálatnak ugyan ez sem mondható.

A tér, Menczel Róbert díszlete, hangulatilag sokkal jobb, holott elvben, a darab problematikája felől nézve, kevésbé illene a műhöz. Még kevésbé ahhoz a húzott változathoz, amelyet Kecskeméten játszanak. Egy nyomda és egy kocsmái szódaraktár keveréke képezi ugyanis a játék környezetét, holott a dráma mégiscsak a magánélet, az érzelmi-szexuális kapcsolatok körül forog. Miután a papokat, akiknek a nyomdáját a főszereplő vezeti, ezúttal éppen csak említik, a munkahelynek, ahol történetesen a dráma három főalakja dolgozik és ahol egyetlen jelenet játszódik, valójában kisebb jelentőségű, mint a lakás, ahol viszont Huber együtt él a két nővel, és ahol szinte minden lejátszódik. Mégis a munkahelyi környezet, amelyen belül csak egy-két alkalmilag bevitt bútordarab jelzi a lakást, jobban illik a darabban ábrázolt élet ridegségéhez, a kapcsolatok, az érzések feszültségekkel teli ürességéhez. Ez a lakás, amelyet mellesleg az asszonynak udvarló hentestől bérelnék, ha nem is fizetnek rendesen, semmivel sem inkább otthon, mint a munkahely. De ez a szürke, fakó tér is zavaróvá válik, amikor a játék során túlzott hangsúlyt kap. Amikor a rendező nem éri be a színészi játékkal, hanem a szenvedélyeket, a fájdalmakat, haragokat, keserőségeket a magasból körül lelógó hatalmas csomagolópapír-tekercsek mind sűrűbb játszátásával, lehúzgálásával, megszaggatásával is nyomatékosítani akarja.

A zenei-táncos milió is kezdetben egészen helyénvalónak érződik. A lefojtott érzések kirobbanását kifejező, kólószerű körtáncok, erős dobbantások, már-már rángásig fokozott mozdulatok indítják, majd tagolják a szünet nélküli előadást. Tömör, erőteljes hangulati indítások és lezárások fogják közre a jeleneteket. Egy idő után azonban ezek is vesztenek a hatásukból, részben mert kiszámíthatóan érkeznek, nem igazán fokozódnak, talán nem is eléggé változatosak, részben pedig nyilvánvalóan amiatt, amit közrefognak. Az meg egyszerűen furcsának, stílusterésnek hat, amikor Huber végső nekibúsultában magyar keservesre vált. Mindez azonban bizonyára nem tünne föl, ha meggyőzne a játék. Szász Jánosnak azonban a Boldogtalanok igazi előadási problémáival ezúttal sem sikerül megbirkóznia. Talán könnyű elmondani a darab történetét, de egyáltalán

nem annyira könnyű el is hinni, ha jobban belegondolunk. Talán könnyű megérezni a történetben lappangó tragikus mélységeket, ám egyáltalán nem könnyű azokat megérezkíteni. Elgondolható, gondolatként el is hihető, hogy az asszony úgy akarja magához láncolni a csélcsap férfit, akivel együtt él, akitől gyereke van, hogy magukhoz költözteti annak új szerelmét. Az meg egészen triviális is lehetne, hogy a férfi szégyelli kleptomániás, notóriusan hazudozó anyját és feltehetőleg prostituált testvérét. Azt is be lehet látni, hogy ezek a saját görcseikkel, komplexusaikkal elfoglalt emberek a legkisebb figyelmet sem fordítják saját gyerekükre, szinte a halálát sem veszik észre. Csakhogy mindezt Füst Milán igen trükkösen, rejtelmesen írta meg. A dialógusok sok mindenről folynak, de a lényegi dolgokat mindig elhallgatják. Mikor valami fontosat kellene kimondani, nyomatékosan elhallgatnak, kitérnek a válasz elől, esetleg nem is tudnának mit mondani. A rendező pedig ezúttal a rövidítésekkel is nehezítette a maga dolgát. Nemcsak a papokat, Huber munkaadóit hagyta ki, de az orvossá lett gyerekkori iskolatársát is, akinek a jelenetei, szövegei elég sok mindenre deríthetnének fényt. Nélküle a mama jellege, a hozzá fűződő viszony és a gyerekkel bánás is sokkal sűrűbb homályba vész, mint ahogyan a darabban eredetileg áll.

A zenés-táncos tagolás persze jelzi a balladás tömörségre és homályra törekvést, illetve azt, hogy a rendező bízott e stílus önmagában való erejében. A nézőt azonban ez nem győzi meg maradéktalanul. Az elhallgatások inkább hiányérzetet keltenek, mintsem meglódtatják a fantáziát és mozgósítják az érzelmeket. Huber és Róza szerepe amúgy is szinte eljátszhatatlan. Vagy még inkább megrendezhetetlen. Kapcsolatukról a szerző nemigen írt szöveget. Huberről tudható rideg viszonya anyjával, testvérével, gyerekkorának otthontalansága, tanulmányainak, pályájának megtörése. Kicsapongó, állhatatlan és kiállhatatlan természete eléggé világos. Nem tudni azonban, hogy akkor miért szeretik a nők, miért ragadnak rá, mint a legyek. Róza sem tudja, miért ragaszkodik hozzá, nem is szólva a sokkal kevésbé értelmes, önreflexióra még kevésbé hajlamos Vilmárról. Kőszegi Ákos alaposan kidolgozva, minden részletében megmutatva, minden lelki rezdülését az arcán hordva játssza el a befelé forduló, az összeférhetetlen, a kibírhatatlan Hubert. Bognár Gyöngyvér egészen kifogástalanul hozza az elnyúzott, rejtett érzésektől, fájdalomtól, vonzalmaktól és szándékoktól gyötört Rózákat. Nem tudja, mi vonzza a férfihoz annyira, hogy végül inkább megöletné, mint hogy elveszítse. Alighanem ebben a nem tudásban, ebben a tudat alatti vonzódásban, illetve vonzerőben rejlik a dráma titka. Ezt kellene a néző számára hozzáférhetővé tennie a játéknak. Az összjátéknak, illetve a viszonyt megvilágító rendezésnek. A két önmagában értékes alakítás azonban ezzel adós marad. Nem azzal természetesen, hogy érthetővé tegye, miért megy el egymás mellett két élet, ha egyébként nem képes szétválni, hanem ennek a képtelenségnek az élményével. Azzal a borzongással, netán megrázkódtatással, amit a nem tudás sötétjébe a bepillantás jelentene.

A rövidített, balladásan tömörített változatban az eredetihez képest más lesz a többi szereplő helye is. Sára Bernadett fanyar-kedves epizódként hozza be a link, hazudozó anyát, Magyar Éva feltűnésmentesen adja a testvért. Sirkó László nem tud mit kezdeni Sirmával, a hentessel. Ő bizonyára erős Huber lehetne egy másik előadásban, de a lényegében ellenkező karakter, a puha, bizonytalan, az üzletben szerencsés, amúgy szerencsétlenkedő figura nem az ő világa. És végül nagyon hiányzik az előadásból egy markánsan megfogalmazott Vilma. Trokán Nóra jelentéktelen, riadt kislánya nem alkalmas arra, hogy a tragédia ártatlan áldozata, megrázó hatású összefoglalója legyen.

Okt. 30.

Pillantás a hídról
Örkény Színház
R. Mácsai Pál

Tömör, görög sorstragédiára és kissé balladásra stilizált rendezés, ami egyúttal azt a problémát is megoldja, hogy Debreczeny Csaba alkatilag nem Marco, Polgár Csaba pedig még kevésbé Rodolpho. Ebben a stílusban az erős jelenlét és a pontos jelzések elegendők. Für Anikó remek, Csujá ezúttal bizonytalannak látszott. A modern népi kórus alkalmazása, egyesítése a görög karral és az ősi olasz zenei világgal (zene: Matkó Tamás) telitalálat.

Okt. 30.

Szabadesés
Bárka
R.: Göttinger Pál

Utoljára ilyen dühöngve ugyanitt unatkoztam, azt is Göttinger rendezte, az is ír darab volt, a Tengeren. Pedig abban Mucsi remekelt. Ezúttal a színészi izgalom is elmaradt, bár Kálid Artúr határozottan jó a főszerepben, ha a pusztai színészetet nézzük. Csak hát a darab a nagy semmiről szól. Egy határozottan semmilyen, jelentéktelen ember, akiről különben azt se nagyon tudjuk meg kicsoda valójában, elszámol semmilyen életével. Érdekes legfeljebb az a mániája lenne, hogy mivel árva volt és kiskorában elválasztották a húgától, fejébe veszi, hogy hátha a felesége valójában a húga. Ez azonban mindössze rögeszmekeként bukkan fel. A nagy semmit a szerző és a rendező egyaránt mindenféle dramaturgiai és szcenikai trükkökkel igyekeznek mély belső drámává tupírozni. Például egy penészgomba-szakértő ügyködi végig a darabot nyilvánvalóan jelképes, kísérteties célzattal.

Okt. 31.

Az élet küszöbén
R.S.9 Noir Színház v. Mosoly Társulat (?)
R.: Iványi Árpád

Másodvonalbeli játszók igen szerencsés találkozása Ingmar Bergman filmjének egyszerű, tömör, célratörő színpadi változatában. A helyszíneket (vizsgáló, előtér, kórterem) elhúzzható lepedők választják el. A játék hasonlóan egyszerű, tiszta, világos. A női főszereplők (Boldizsár Tünde, Jankovics Anna, Kiss Ramóna) kifejezetten meggyőzőek, a férfiak inkább látszanak gyakorlott amatőröknek. Bergman formátuma lassanként áttűnik az egyszerű nőgyógyászati történeten és az előadásom is.

Nov. 2.

Az utolsó tíz év, Bajor Gizi
Katona – Kamra
R.: Máté Gábor

Darvasi László szövege nem dráma, a jelenetek nem állnak össze egésszé, nincs igazán köze a történeteknek egymáshoz, végképp a végső tragédiának a korábbi eseményekhez. Az, hogy Germán végül megőrült, nem következik semmilyen addigi történetből. Az író elkerüli az erőszakolt, szentimentális értelmezéseket, de ezzel azt is, hogy bármit igazán elmondjon. A felolvasó-színházi játék különben önmagában igen színvonalas, Fullajtár, Pelsöczy nagyon meggyőző, Pálos Hanna ugrifüles öltöztetőnő-mindenese kifejezetten kellemes, élvezetes alakítás.

Nov.. 3.

Tarelkin halála
Örkény Színház
R.: Mácsai Pál

L. cikk (Népszabadság – Mezek és maszkok http://nol.hu/lap/kult/20111107-mezek_es_maszkok)

Nov. 4.

Cseresznyéskert
Szabadka
R.: Bérczes László

Szerencsétlen térben, igazi tartalmi elképzelés nélküli, esetleges rendezés, amely nagyon kihozza a játsszók közötti minőségi különbségeket. A tér nyomorúsága inkább csak a színház szegénységéről szól. A nézők a színpadon ülnek, részben közöttük folyik, illetve szétfolyik a játék. Sokszor kitárul vagy áttetszik a függönyön a valódi nézőtér, nem mindig tudni miért. Illetve kitalálható, ha élménnyé nem is válik, hogy itt most valójában a színház pusztulására, vészhelyzetére utalnak. Az ötletek véletlenszerűek, néha illusztratívak. Például az utolsó felvonás, a cseresznyés kivágása előtt a nézők nagy része alól kiszedik a szedett-vedett székeket. A színészek közül talán csak Csernik Árpád (Lopahin), Kalmár Zsuzsa (Varja) és Pálfi Ervin (Trofimov) meggyőző, legalábbis saját képességeikről most is tanúskodnak, ha nem is mindig a szerepről. Pámer Csilla kis, tömör, tankszerű Anyája érdekes lehetne, ha az előadás támogatná e szerepfelfogást. A sok és jó zene értelme sem derül ki. A legszomorúbb azonban, hogy Vicei Natália sem jó Ranyevszkaja, pedig ő mindig csodákra képes.

Nov. 5

A 10. gén

KoMa

R.: Keszég László

Garaczi László szövegében három fő téma keveredik meglehetősen rendetlenségben: a nemzeti sorskérdés, nemzetkarakterológia, a félig-meddig dilettáns független művészkedés nehézségei, és végül egy furcsa szerelem, a nő ugyanis mindig az előző pasijába szerelmes. Mindebbe líraian belekeveredik az ősrobbanás, azaz a világegyetem sorsa is. A nagy kavarodásból sok értelmes dolog nem jön ki, annál több remek játéklehetőség, irónia, móka. És lendületes táncbetétek, élvezetes dzsesszelés. Egyáltalán a játék energiája, különösen Zrinyi Gál Vincée, magával ragadó, lenyűgöző.

Nov. 6.

Lenni vagy nem lenni

Vígshínház

R.: Marton László

Lengyel Menyhért 1942-es amerikai forgatókönyvéből Jürgen Hofmann talán még a filmnél is naivabb, gyermekdedebb háborús bohózatot írt, amelyet a Vígben szakszerűen adnak elő, több nincs is benne. Mindössze Bagossy Levente lepusztult díszlete nem illik a játék kedélyes hangulatához. És egyedül Feszbaum Béla Hitler-paródiája több a feltétlen elvárhatónál.

Nov. 7.

Woyzeck

Katona

R.: Ascher Tamás

Zavarba hoz az előadás. Nem tudom eldönteni, vajon Tom Waits dalai mintegy brechti songokként beiktatva, ráadásul angolul előadva feliratokkal, ront vagy javít-e a színészileg remek, jól megrendezett, de önmagában talán nem túl izgalmas Woyzeck-előadáson. Minden pontosan passzol, Khell Zsolt rozsdás ketrecekkel jelző, az előadás végén távlatosan kinyíló díszlete, Szakács Györgyi kortalanul szakadt ruhái, Keresztes Tamás érzékeny és titokzatos játéka (és persze az egész stáblistát végig lehetne dicsérni) nagyszerű stílusjegyekben van. Csak talán az egyedi, egyszeri, mostani gondolat, közlendő hiányzik belőle. És ezt Tom Waits dalai sem pótolják.

Nov. 8.

A születésnap

Kolozsvár

R.: Robert Woodruff

Thomas Vinterberg, Morgen Rukov, Bo Hansen filmjének egy színpadi változatát, amelyet David Eldridge írt, nálunk is bemutatták, a Pesti Színházban Eszenyi Enikő, majd Pécssett Csiszár Imre rendezésében. Kolozsváron a rendező és Visky András átíratát játsszák. Eleinte zavart, hogy valódi vendégséget akarnak imitálni, ahol annyira vendégek vagyunk mi nézők, hogy a vacsoraasztalnál ülünk, enni-inni is kapunk. Ez a helyzet tudathasadást okoz, senki sem tudja, hogyan viselkedjék, alapjában vendégnek vagy nézőnek érezze magát. A részvétel nem bevon a játékba, hanem kivon a figyelemből. Az előtérben ácsorogva, a többnyire videóról követhető jelenetek közben inkább a rendezői eljárás formalizmusa, öncélúsága érezhető. Később azonban, a dráma kibontakozása közben felülkerekedik a színészi játék ereje, a rendezés technikai biztonsága, egyáltalán az egész előadás formátuma. A játék ekkor is csak részben folyik az asztalnál, a szereplők olykor filmszerűen kitörnek az ünnepség helyszínéről, ilyenkor a kamera követi őket, máskor a termet körülfogó vitrinszerűségekben folyik a cselekmény. A videó különben mindent követ, minden látható kivetítőkön is. Bogdán Zsolt, Szűcs Ervin és Kézdi Imola színésze pedig önmagában is hitelesíti a kissé kimódolt történetet, amely alig több, mint a családi szennyes kitergetése, a szekrényből kipottyanó csontvázak fölötti rágódás szokványa. Összességében mégis nagyvonalú, erős színházi előadás élményével távozik a kezdetben kelletlenkedő néző is.

L. cikk (Critikai Lapok – 2012/1-2.)

Nov. 9.

Caligula
Kolozsvár
R.: Mihai Manutiu

Adrian Damian díszlete Serban Ursachi román archaikus-népies zenéjével lenyűgöző. Lepusztult, elrozsdáltt játszóterelemek, kerengő, libikóka, strandi csúszda. Mókuserékben a halott Drusilla (maszkban). Háttérben égő romok (talán). Dimény Áron Caligulája gyermeteg, később kamaszos. A szenátorok a terror hatására kivetkőznek római jelmezeikből, csíkos, koszos, szakadt rabruhákat vesznek. Caligula viszont a rabköpenyt cseréli lezser polgári öltözékre. A rendezői értelmezés az előadásból nemigen követhető, de az mindenképpen feltűnő, hogy Cherea legfontosabb szavai, melyekkel megindokolja, hogy Caligula miben akadály, minek az akadály, nem hangzanak el. Egyáltalán Chereát Váta Loránd nagyon furcsán túlmozogva, túlgesztikulálva játssza, nyilván a rendezői elképzelés szerint kiforgatva eredeti jelleméből, jellegéből. Ebből annyi nyilvánvaló, hogy a rendezőt nem a történet emberi-társadalmi vonatkozásai érdeklik igazán. Talán igaz, amiről a műsorfüzetben Visky Andrással beszélnek, hogy a metafizikai csődről szól a játék, de ezt nem könnyű a látottakból kikövetkeztetni. A kolozsvári társulat teljesítménye egyébként ezúttal is bámulatosan erős, minden fenntartás és értetlenkedés ellenére is azzal lép ki az ember az előadásról, hogy nagy színházat látott.

Nov. 10.

Egy ügynök halála
Kolozsvár
R.: Tom Dugdale

L. cikk (Népszabadság – Megvénült kamasz - http://nol.hu/kult/20111114-megvenult_kamasz)

Nov. 11.

Woyzeck
Figura Stúdió Gyergyószentmiklós
R.: Dézsi Szilárd

Érdekes kísérlet ez a három személyre redukált Woyzeck, a főhős két pólus között rohangál – az egyik Marie, a másik az összes többi, a külvilág, a társadalom, a férfiak –, sokféleképpen értelmezhető a férfi szereplők összevonása. Keret az asztronómus ló: ez is inkább csak sejtet valamit, mint érzékeltet vagy magyaráz. A rendező tervezte díszlet csúnya, semmitmondó, elvont ridegséget áraszt, az eszközök használata olykor humoros. A jelmezek jobbak, kifejezőbbek. Szabó Eduárd pszichologizáló, társadalmi kiszolgáltatottságot kifejező, riadtan, tanácstalanul szenvedő főhősnek igen jó lehetne, a mozgásszínházi elemekkel bajban van. Máthé Annamária Marie-ja bizonytalan, kitalálatlan, Mosu Norbert-László az összes többi szerepben kiszámíthatóan sokszínű, a hideg, embergyűlölő iróniában elég jó.

Nov. 12.

Amint a mennyben
Kaposvár
R.: Funtek Frigyes

A Kay Pollak filmjéből vett történet érzelmős giccs, távolról hasonlít a tavaly bemutatott Mikvére, de emlékeztethet akár a hajdani szovjet nevelődési, termelési regényekre, filmekre is. Bezápult, áporodott vidéki közösségbe új ember, ezúttal világhíresség érkezik, erős egyéniség, aki felszabadítja a lelkeket. Valóságos forradalom tör ki a faluban, de főképp az egyházközségben, a templomi kórusban. Az elnyomottak, megalázottak fellázadnak és győznek. A hős meg persze meghal. Matuz János szövegváltozata és Funtek Frigyes rendezése mindezt igaz hittel közvetíti, miközben igyekeznek a jó ízlés keretei közé szorítva elhitetni a mesét. Ez szinte sikerül is, nem utolsó sorban azért, mert a kaposvári társulat még mindig nagyon jó. Hunyadkürti György csodákat művel, nagyon jó Szula László elembertelenedett kamionsofőrje, és természetesen remek Kovács Zsolt felszines, külsődleges hitében végül meghasonló lelkésze. Változatos karakterekből áll össze a női kar: Csonka Ibolya, Kovács Zsuzsa, Nyári Szilvia, Czene Zsófia, Lestyán Luca. Német Mónika Lenája hitelesen édeskés. Rátóti Zoltán éppúgy titkolja a főszereplő indítékait, mint a szöveg. Egyébként meggyőzően komor, magába forduló kezdetben, hatásos mint kántor és kórusnevelő pedagógus, hitelesen felszabadult, amikor céljait eléri. Csík György elvont díszlete olykor ügyetlenkedik, kiváltképp a paplakot, illetve a templomot jelző barnás fal szükség szerinti lebecsátása tetszik szájba rágónak. A vetítések sem mindig eléggé meggondoltak. A záró kép pedig az alagút végén megjelenő fényvel egészen didaktikus, hamisítatlan vörös (vagy inkább fehér) farok.

Nov. 13.

A téboly hétköznapijai
Gyergyószentmiklós
R.: Katona Imre

Improvizáció, álomjáték – a probléma mindig ugyanaz: amit nem értek, bosszant, amit értek, közhelyesnek érzem. Apránként mégis megkedvelem a karikatúrisztikus etűdöket, rokonszenvesek a játszó, kiművelt, jó színészek. Végére is mondanak valamit egy kifacsarodott, értelmetlen közhelyvilágról.

Nov. 14.

Nagynyavalya
Figura, Gyergyószentmiklós
R.: Béres László

Politikai szatíra a román forradalomról, rendszerváltásról, arról, hogy mindenki maradt a helyén, csak éppen az elvtársakból urak lettek. Szöveg, cselekmény elég lapos, közhelyes, a zenés-táncos revüszerű körítés eleven, a színészek rokonszenvesek, az erősen gesztikus, vaskos vonásokkal, rikító színekkel dolgozó romános színjátszás sokat javít a sápadt szatírán. A színészek most is nagyon rokonszenvesek, megszerettetik magukat.

Nov. 14.

Szüleink szexuális neurózisai
Színház- és Filmművészeti Egyetem
R.: Máté Gábor és Dömötör András

Erősen stilizált, hidegen jelképes, gyümölcsszimbólumokra építő előadás, a teret orvosi ábrákkal díszített alacsony asztalok (dobogók, fekvőhelyek) szabják meg. A jelmezek (Neudold Júlia) elegáns értelmiségi közeget sugallnak. Rideg, részvétlen humor és nagyon átgondolt technikás játék jellemzi az előadást.

Nov. 15.

Furcsa pár
Madách
R.: Márton András

Szabványos, teljesen érdektelen szórakoztatóipari előadás, annak is legfeljebb közepes. Egyetlen ötlet benne, hogy a főszerepek csereberéjével elérhető, hogy sok balek kétszer is megnézze.

Nov. 16.

Hattyúk tava
Budapest Bábszínház
R.: Balázs Zoltán

Nagyon művészi mellélövés. Vagy inkább közélövés. A felnőtteknek talán nem eléggé rafinált, nem eléggé alternatív, nem eléggé szofisztikált. A gyerekeknek viszont túlságosan elvont, követhetetlen, érdektelen. Pedig gyönyörűen remegnek és röpködnek a hattyúkat meg minden egyebet is jelképező mindenféle színű legyezők. (Ilyen bukást színházban talán még nem is láttam, a kivезényelt kisiskolások csekély tapsa még az udvarias mértéket sem érte el, hiába hajlongtak a játszó, hiába próbáltak tapsolni a felnőttek.)

Nov. 16.

Makbett
Budaörsi Játékszín
R.: Salamon Suba László

Nem csoda, hogy Ionescónak ezt az 1972-ben írt darabját még nem játszották nálunk. Elég lapos Macbeth-variáció, közepesen szellemes, az abszurd mesterétől meglepően kevésbé eredeti modernkedés a hatalom, a politika örök körforgásának témájára. Az előadás is hasonlóan vérszegény, érdektelenül szakszerű, amennyiben az ötletek hiányát vagy éppen erőltettségét annak lehet nevezni, kitanult, de egyéniség- és izgalommentes színészekkel. Még Magyar Attila szokványos ökörködései is elmaradtak, helyette ugyanis Háda János lépett fel.

Nov. 17.

Equus
Thália
R.: Dicső Dániel

L. cikk (Népszabadság – Trükkök és csapdák http://nol.hu/kult/20111121-trukkok_es_csapdak)

Nov. 18.

Antigoné
Szputnyik
R.: Gigor Attila

Osztálytermi előadás felnőtteknek (esti iskola) a Baranyai úti (Bárdos Lajos) iskolában. A darab ifjúsági, fiataloknak átírt, megzenésített, szellemes verziója. Utána foglalkozás éppúgy, mint a diákokkal. Kellemes, színvonalas időtöltés. A feldolgozás, a beszélgetés menete kissé mechanikus, ezért aztán míg élek, furdalni fogja az oldalamat, vajon miért érezte a legtöbb néző (9), hogy ő leginkább Haimón lenne a szereplők közül.

Nov. 19.

Szüleink szexuális neurózisai
Stúdió „K”
R.: Sopsits Árpád

L. cikk (Dora, a lakmusz – Budapest, 2011. december)

Nov. 20.

Györgyike, drága gyermek
Győr
R.: Ács János

Menczel Róbert hatalmas, a valóságot híven jelző díszletei, Gyarmathy Ágnes elegáns, látványos toalettjei a darab hagyományos, tisztos lebonyolítását ígérik. Ez nagyjából meg is történik, éppen csak a két legfontosabb dolog sikkad el. Szinte észre se venni Szomory színpadi nyelvét, tobzódását a különösségekben, az áradó, izgatott, olykor hisztériáig fokozódó halmozásokat, a különös ritmust, szóval a költészetet. Szomorura még valamennyire emlékeztet Rupnik Károly, ő ugyanis az amúgy is ripacskodásra hajlamos apát játssza, a jellemfestéshez elengedhetetlenek a pozóri eszközök. Csakhogy Szomorynál kicsit vagy nem is kicsit mindenki pózol. Ezt kár visszavenni. Megszűnik a darab kissé álomszerű, meseszerű lebegése. Különösen Töreky Zsuzsa anyaalakításából hiányzik a földhözragadt praktikus asszony mellett a magasra, nemcsak gazdagságra, de előkelőségre is törő nő lebegési kísérlete. Menczel Andrea címszerepléséből pedig a darab lényege marad ki ebben a felfogásban: Györgyike ezúttal nem a kispolgári erkölcs, a nagyra törés, az anyagi haszonszerzés áldozataként jelenik meg, hanem egyszerűen a férfiak között könnyen sodródó, a csábításoknak, a kényelem, a biztos egzisztencia vonzásának könnyen engedő felszínes jellemnek látszik. Ifjonti szenvedélye elég hervadtan jelenik meg, annál meggyőzőbben kokettál nem szeretett férjével. A polgári, az úrinői erkölcsbe való belezüllése vész el. Csankó Zoltántól meg mi sem áll távolabb, mint bármiféle könnyedség, lebegés, Szina Kinga szépen tehetségesen, de ugyancsak kevésbé szomorosan,

ahhoz képest túl komolyan adja a lefojtottan tűrő szerelmet, a többiek meg végképp mintha egy szimpla múlt századfordulói vígjátékot adnának elő.

Nov. 21.

Lépésről lépésre

SzFE

R.: Novák Eszter

A Chorus Line c. musicallel valószínűleg akkor is ki lehetne kergetni a világból, ha eredetiben, kifogástalan előadásban adnák. A musical szakos hallgatók még korántsem tartanak ott. Bár táncban valószínűleg jobbak, mint énekben. A számok közé iktatott, megrendezett, összefésült vallomásaik meg külön is idegesítenek. Nem túl izgalmasak, többnyire közhelyesek. Ráadásul a Koldusoperából tudjuk, hogy senkinek sem hiszik el a saját nyomorúságát, de azért ennél hitelesebbnek, spontánabbnak kellene hatnia, ha már a saját nevükben szólalnak meg.

Nov. 22.

Kokainfutár

Nyíregyháza

R.: Kovács Dániel

A Kaposváron másfél évtizede bemutatott darab nekem már kopottnak tűnik. Posztmodern zagyválás, posztmodern iróniával ellenpontosva, dúsítva és frissítve, csak éppen magva nemigen lelhető. Kovács Dániel rendezése és díszletkonceptiója különben figyelemre méltó, bár a síkok felforgatása, a tér döntése és fejre állítása általában hiábavaló, hiszen a színészek kénytelenek engedelmessé válni a gravitációnak. Igaz viszont, hogy roppant ügyesen másznak le-föl a képtelenül elhelyezett tárgyakon, néha valóban lélegzetelállítóan zsúfolódnak szűkös magaslati helyeken, alig hiszem el, hogy nem lökik le egymást. A játék különben is paradés: Horváth László Attila, Cserna Antal, Horváth Margit, Vicei Zsolt, Tóth Károly, Gerle Andrea most is remek.

Nov. 23.

Színház bestiák

Kaposvár

R.: Kocsis Pál

Igazi színészrendezésnek látszik. A játszók helyzetbe vannak hozva, a rendezői ötletek segítik őket, és ők többnyire jók is. Talán csak a hosszú, kajla Rác

Pannával nem tud sokat kezdeni sem a rendező, sem ő maga, kivéve első megjelenését botcsinálta prédikátorként. A pályakezdő Czákó Julianna számára viszont telitalálat a szerep. Tóth Eleonóra ugyancsak nagyon otthonos a vén, bölcs, érzelmes és goromba Doll alakjában. Csapó Virág remek mint a szakma szerelmese és áldozata: igényes, tekintélyes, alázatos. Varga Zsuzsa magabiztosan színes, árnyalt. A mostanában egyre divatosabb forgó nézőtérrel viszont nem sokra jut a rendező. Csak az első fordulatnak van igazán értelme, amikor a sötétből, mintha egy gödör mélyéből bújna elő Doll, aki játék macijával emlékezik a színház helyén egykor tartott medveheccekre. A továbbiakban lényegében egyetlen frontális színpadon játszódik a cselekmény, amikor elhagyják, annak nem sok értelme van, inkább csak rátétnek, mesterkéltnél kitalációnak tűnik. A szerepek, a sorsok, a történet íve viszont el-elbujkál az előadásban.

Nov. 24.

Mindenkit szívesen látunk
Hólyagcirkusz Társulat (Merlin)
R.: ?

Szőke Szabolcs erős irányítása nélkül mintha kissé szárnyaszegett lenne a Hólyagcirkusz. Pedig a szövegek jók, némelyik játékötlet is szellemes, többnyire mégis a dilettantizmus bája lebegi be a produkciót. Kitűnő viszont az első csellótrío.

Nov. 24.

Gondnokság
Katona (Sufni)
R.: Dömötör András, Kovács Dániel

Szatirikus ökörködés a Katona magas szintjén. Nyolcszor azért sok lenne. Főleg, hogy az ígért napi aktualitást nemigen tudtam benne fölfedezni. A szellemiség persze, amit célba vesznek, valóban eleven és virulens, de ez így nem napi, hanem folyamatos aktualitás. Aznapi vagy akár néhány napos megnyilvánulására viszont nem sikerült ráismernem.

Nov. 25.

Ahogy tetszik
Hoppart (Trafó)
R. Koltai M. Gábor

Nagyon szomorú este, de nemcsak azért, mert a rendező nagy igyekezettel fojtja bánatba Shakespeare színművét, hanem azért is, mert ez eléggé szerencsétlenül sikerül. Csak a kivonulás gesztusa világos, ami utána történik, eléggé zavaros. A darab történéseit, jeleneteit csak itt-ott sikerül összehangolni a vélhető rendezői szándékkal. A részletekben lakó ördög rendre elrontja a játékot. Sziámi dalai sem illeszkednek be igazán, nem adnak hozzá sokat, inkább keveset se a hangulathoz, sokszor behozataluk is erőltetett, ügyetlen. Roszik Hella rengő hájú Rosalindája nincs beillesztve az általános rossz kedvbe. Mucsi, Scherer jók, de ők sincsenek bensőséges viszonyban az egész előadással. A darabban valójában mintha csak a kivonulás gesztusáig lenne igazán közlendője a rendezőnek, a többivel csak kísérletezik. Néha sikerrel: megragad egy-egy szép, érdekes hangulatot, pillanatot, de többnyire eredménytelen a próbálkozás.

Nov. 26.

Don Carlos
Új Színház
R.: Bagó Bertalan

L. cikk (Népszabadság – A hosszú póráz http://nol.hu/lap/kult/20111128-a_hosszu_poraz)

Nov. 27.

Lila ákác
Magyar Színház
R.: Guelmino Sándor

A darabból, a filmből, a regényből és talán még Szép Ernő egyéb műveiből is két balkézrel összevagdalt szövegkönyv elképesztő rendezésben. A koncepcionális képtelenségektől az elemi szakmai ügyetlenségekig minden látható, amit nem kellene. Balsai Mónika jó, bájos és eleven, alakítása egyszerre spontán és alaposan kidolgozott. Crespo Rodrigó sablonos, Horváth Lajos Ottónak néha súlya van, Jegercsik Csabának meg humora.

Nov. 27.

Gardénia
Thália (K. V.)
R.: Pelsőczy Réka

Roppant szimpla szöveg, négy nemzedéknyi nő szabványsorsáról Lengyelországban: háború, alkoholizmus, nyomorúság, seftelés,

gyermekbénulás stb. mindössze néhány dramaturgiai trükkel fölturbózva. Monológok, dialógok, egymás szavába vágó zsibongások keverése. A zongorakíséret lehet rendezői rátét is. Az előadás szép, átgondolt, formás, kicsit érdekesebb, mint a darab.

Nov. 30.

A kétfejű fenevad
Pécs
R.: Szikora János

L. cikk (Népszabadság – Még csak nem is rossz <http://nol.hu/lap/kult/20111205-megcsaknemisrossz>)

Dec. 1.

Don Giovanni
Operaház
R.: Gianfranco de Bosio

Színházként értékelhetetlen előadás. Nem tudni, mit keres az énekesek mögött a vicenzai színház homlokzata, még kevésbé, hogy mi az a sok mindenféle rondaság, amiket betolnak, belógnak a szabadon hagyott kapuzatokba. Jelenetek, szituációk kidolgozatlanok, legfeljebb rutinszerűek, a szereplők olykor a nézőtéren át érkeznek, de ennek sincs belátható oka. Horváth Ádám a címszerepben minden szempontból (megjelenés, hang, játék) egyaránt jelentéktelen, amitől a történet súlya is erősen lecsökken: pitiáner szélhámost kerget sok jámbor kisember, kevés sikerrel. A halott kénytelen kikelni a sírjából, hogy maga vegyen elégtételt. (Fried Péter eleven kormányzóként elég esetlen, kőszoborként hangja valóban félelmetesen szól.) Szabóki Tünde inkább látszik erőszakos öregasszonynak, mintsem hiszékeny, könnyen megzavarható szerelmes nőnek. Dovlet Nurgeldiev hangjából Don Ottavio légysága, hajlékonysága hiányzik, Keszei Bori Zerlinája halvány. Bretz Gábor Leporellója jó. Az előadás fő erénye, hogy kényelmesen lehet olvasni a különben elég rémes fordítást, a színpadon nincs sok néznivaló.

Dec. 2.

A Pertics Janika
Pinceszínház
R.: Kőváry Katalin

Csáth Géza remek darabjának elég sajátos rövidítése: a történetet a szakácsnő meséli, akit Zsurzs Kati mórrikál el merő rutinból. A kidolgozottan lerészegedő Görög László és az úrinő műlelkiéletét fagyosan élő Györgyi Anna jó lenne néhány, nyilván rendezői rendelkezésre készült túlzás, artikulálatlan hörgés kivételével. Szirtes Balázs mint mindig, most is szfinxszerűen rezervált. Ignajatovic Kristina díszlete a feltétlen szükséges bútorokon kívül a fölösleges színpadi tér kitakarására szolgáló kulisszára szorítkozik. Ez azzal együtt, hogy Zsurzs Kati kokettál a nézőkkel, kezeli a függönyt, az előadás színházszerűségét hangsúlyozza, aminek azonban semmiféle kapcsolata nem derül ki a darab eljátszásával. Ami érezhető, az a gunyorosság fokozása, ez azonban a groteszk tragédia rovására megy.

Dec. 4.

A kaukázusi krétakör
Operettszínház
R.: Somogyi Szilárd

Állítólag a Kaposvári Csiky Gergely Színházban 1992-ben bemutatott előadás stúdiószínpadi változata. Nem könnyű fölismerni a hasonlóságot, bár lehet, hogy az én emlékezetemmel van a baj. Egyébként vegyes érzéseket kelt ez a raktárszínházi produkció. Bemenetkor barna és fehér köpenyeket adnak a nézőkre, nyilván, hogy a két vitatkozó kolhoz dolgozóinak érezhessék magukat, ennek persze semmilyen igazi hatása nincs, csak fölösleges bosszúságot okoz. A díszletül választott rideg közösségi vizesblokk sem direkt módon, sem áttételesen nem kapcsolódik különösebben a darab lényegéhez. A többi a színészeken múlik. Szabó P. Szilveszter (énekes), Peller Anna (Gruse), Makranczi Zalán (Szimon) jók, Faragó András (Acdak) nem kirívóan operettes, így a darab sok jelenete, lényegi pillanata szépen megszólal. Náray Erika és Jantyik Csaba viszont fontos szerepeket játszik operettrutinnal, ami sok helyzetet hamissá tesz. A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen mesterképzésen részt vevő rendező egyetlen ambíciója szemlátomást nem több, mint a vizsgaelőadás teljesítése. Hogy az Operett raktárból lett stúdiójában játsszák, annak kétségtelen előnye, hogy olyanok is rácsodálkoznak Brecht művére, akik addig a nevét se hallották. És nem is mind menekülnek el.

Dec. 4.

East Balkán
Bárka
R.: Vidovszky György

Már megint megállt az idő a Bárkán, pedig a játék ezúttal színvonalas is, meg pörög is. Csak éppen a téma és Tasnádi István cselekményé össze nem álló, szándékoltan töredezett szövege, a kamaszlét nyavalyáinak (buli, alkohol, drog, szex, szülők meg egymás) tipizált helyzetekben elbeszélte leltára nem tudta fölkelteni az érdeklődésemet. Pedig Vidovszky György ezúttal igen találékonyan járul hozzá az előadáshoz. A díszletet (felfordított háztető, mely hánykolódó bárkának is nézhető, amint forgolódik a színpadon) roppant változatosan használja, régi (és talán újabb) tanítványai pedig szinte hiteles kamaszportrékat adnak.

Dec. 6.

Csárdáskirálynő
Székesfehérvár
R.: Mohácsi János

L. cikk

A múlt héten két bemutató is kaposvári emlékeket idézett. Mohácsi János maga idézte fel 1993-as Csárdáskirálynő-verzióját Székesfehérváron. A színészi minőség nem ugyanaz, és a közlésvágy heve is csillapult. Az átértelmezés szellemessége és mélysége változatlan. És bámulatos az a profizmus, amellyel a rendező a játszó adottságaihoz igazítva ér el szinte mindent, amit akar. Senkin sem tesz erőszakot, hogy önmagánál jobb legyen, mégis csaknem mindenki többnek látszik, mint amire képes. (L. még dec. 9. Átváltozások – Népszabadság)

Dec. 8.

Üvegcipő
Beregszász (József Attila Színház)
R.: Árkosi Árpád

Korrektlen érdektelenség induló előadás, amely később leromlik. A második részben már elviselhetetlen ripacskodások fordulnak elő, de az esküvői jelenet is merő rendezői ügyetlenkedés. Tarpai Viktória Irmája egészen jó. A kivétel származás szegénységről tanúskodik.

Dec. 9.

Átváltozások
Kecskemét
R.: Rusznyák Gábor

L. cikk (Népszabadság – Az énekes halott http://nol.hu/lap/kult/20111212-az_enekes_halott)

Dec. 10.

Hulladék

Dunaújváros

R.: Lendvai Zoltán

A fiatalnak mondott (alig múlt negyvenéves) író nem túl ügyes, nem túl eredeti próbálkozása a színpaddal. Lendvai Zoltán rendezése meg nem túlságosan invenciózus, a színészi játék pedig nem több az elvárhatónál. Az öreg profik (Jakab Csaba, Vándor Éva) valamivel hamisabbak a fiataloknál (Gasparik Gábor, Tőkés Nikolett). Mindenki hozza a figurát, és ennyiben is marad minden. Libor Katalin díszlete egyszerre ügyes és ügyetlen: a kosárpalánk jó, a címadó szelektív hulladékgyűjtők eldugása a sarkokba nem éppen szerencsés.

Dec. 11.

A régi ház

Kecskemét

R.: Cseke Péter

Hamisítatlan giccs. Minden gesztus és hanglejtés éppoly hamis, mint minden mondat. De lassacskán hozzászokik az ember. Az csak részletkérdés, hogy az elején még tudjuk, hogy a negyvennyolcas forradalom idején vagyunk, később azonban elvész az idő, csak a rizspor gyarapszik a játzóok szőrzetén. Zeck Julit így is jó nézni, pedig semmivel sem kevésbé művi, egysíkú, mint a többiek. Mégis valamiféle méltósággal viseli a főszerep súlyát. Dunai Tamás viszont szörnyen modoros. Amúgy egy kis ironia talán segítene, és a sikert sem veszélyeztetné.

Dec. 13.

Egy lócsiszár virágvasárnapja

Nemzeti Színház

R. Znamenák István

L. cikk (Népszabadság – Biztonsági játék http://nol.hu/kult/20111219-biztonsagi_jatek)

Dec. 14.

Gyanús mozgások
Magyar Színház
R.: Ujj Mészáros Károly

Másod-harmad vonalbeli Pinter-dialógusokra emlékeztető kétszemélyes nyafogás, közhelyes lelkizés, a múlt fölhánytorgatása. A rendezés eltérően attól, ahogyan Dunaújvárosban Lendvai színre állította Maros András másik darabját, a Hulladékot, egyértelműen az elvont, elemelt síkra szorítkozik, fekete háttér előtt, fekete dresszben játszó színészek, falra ragasztott csíkok jeleznek bizonyos határokat, éleket. A szövegtől már a színészek is elaludtak az előadás előtt, dűnnyögnek, motyorásznak, néha ébresztőképpen idegrohamot kapnak és fölüvöltenek. Hámori Ildikó valamivel több fogódzót talál az agyvérzéstől is sújtott öregasszony szövegében, mint Rancsó Dezső a fia sérelmeiben.

Dec. 15.

Macska a forró bádogtetőn
Budapesti Kamaraszínház – Tivoli
R.: Asztalos Szandra

A darab minden rémségét, művi, gerjesztett konfliktusát, csinált drámázását kihozó, dilettáns előadás. Hábermann Livia csakis külső adottságaiban hasonlít a címszereplőre, lelki alkata nagyon messze lehet tőle, színészi képességei meg attól, hogy mégis megjelenítse. Tahí Tóth László erőszakoltan bűgja, orgonázza az apa szerepét, Varjú Kálmán meg méla egykedvűséggel adja az alkoholizmusba süppedő fiatalembert. Ennek legalább valami köze van a szerephez. A többiek sablonosan illusztrálják szövegüket. Egy igaz gesztus nem fordul elő.

Dec. 15.

Nem ér sírni
Teatro Surreal (Zöld Macska)
R.: Korcsmáros András, Müller Ádám

Cristian Cortez darabja kicsit sok kétszer. Négy ember utazik két síkon, a valóságban repülővel, amúgy meg az életen át. A két rendezés valóban markánsan különböző, az első realiztikus alapra rakja a föl a szimbolikus áthallásokat, a másik nem törődik a reálszituációval, egyszerűen eljátszik a szöveggel, sokat épít a mozgásra, a függönyök mögötti bujkálásokra, eltűnésekre előbukkanásokra. Az első verzióban a szerepek kiosztása is valószerű, a másikban a szerepek fölcserélődnek, bár csak a nemeken belül. Színvonalas, élvezhető, bár nem túl súlyos játék.

Dec. 16.

Tisztogató

Bp. Kamara – Shure

R.: Sopsits Árpád

A kaposvárinál is gyengébb előadásban Sofi Oksanen darabja. Sima, érdektelen lebonyolítás, közepes, rutinos színészi kivitelben. Szilágyi Zsuzsa ezen belül megbízható, Haas Vander Péter hamis, Érsek Obádovics Mercédesz egysíkúan érzelmes, valószerűtlenül lágy, köze nincs a hősnő fiatal változatához, ahhoz, aki árulásra, végül gyilkolásra is képes. Stefanovics Angéla játékából sem jön ki több, mint egy szájalmas áldozat.

Dec. 16.

Jelentés az akadémiának

Kultea

R.: Upor Péter

Molnár Ildikó előadásában, Tandori Dezső fordításában Kafka szövege, az emberé vált majom monológja átgondolt, következetesen végigvitt, élvezetes előadás. Talán csak a közönség etetése banánnal fölösleges.

Dec. 17.

Roadmovie

Sanyi és Aranka

R.: Máthé Zsolt

Első érzésem a dühöngés, hogy a tévé és a mozi elől a színházba is hiába menekül az ember. Ridley Scott Thelma és Louise című filmjének minimális eszközökkel megvalósított színpadi adaptációja ügyes, a négy muzikális énekes színész bravúrainak valamelyest kárpótolnak az idióta sztoriért.

Dec. 17.

A pestis

Vígsház

R.: Dömötör András

Camus szövege Francis Huster rövidítésében, Hegedüs D. Géza pontosan értelmezett előadásában igen hatásos. A többszereplős jelenetek, dialógusok

érzékeltetése általában sikeres, a játék nem haladja meg a kellő mértéket, de szemléletes. Az átvezetés a konkrét történetstől az átvitt jelentéshez mintaszerű. (L. még dec.29. Lószúnyog – Népszabadság http://nol.hu/kult/20120102-arulasok_jarvanyok)

Dec. 18.

Bunyósszív
Kolibri Pince
R.: Bagossy László

Lutz Hübner kétszemélyese szentimentális mese egy éppen rossz útra tévedni készülő kamasz meg egy kivénhedt, menhelyen tengődő bokszoló között alakuló kapcsolatáról. Bagossy patikamérlegen adagolt rendezésében, Ignjatovic Krisztina ügyes díszletében, kellemes egy óra. Németh Tibor és Bárdi Gergely mértéktartó játéka is hatásos.

Dec. 18.

Deilephila
KoMa
R.: Felhőfi-Kiss László

Kellemes kabaré a KoMa társulatnak otthont adó Pestújhely múltjából, legendáriumából, nem túl sok helyi specialitással. A végig szellemes, ötletes jelenetek nagy része a világon, de legalábbis Magyarországon bárhol játszódhatna. A címre ma sem tudom a magyarázatot, igaz, előadás közben teljesen meg is feledkeztem róla, hogy rá figyeljek.

L. cikk (Deilephila, avagy keresztanyám elvtársnő – Budapest, 2012. január)

Dec. 19.

Végtörlesztés
Spinoza

Bächer Iván soros kabaréja a kicsit már túlságosan is kitaposott ösvényen halad, a családi emlékek, anekdoták nagy része éppoly ismerős, mint a százéves kupléké. Remek viszont benne az, ami közvetlenül mai, és kiváltja az író egyre fokozódó haragját, elkeseredettségét.

Dec. 19.

Egyirányú út
Mu Színház
R.: Kovács Dániel

Tasnádi István új darabja (postás önrablás és nyomozása) krimiszerű érdekességbe csomagolva elég sok közhelyet görget a mai magyar élet nyomorúságairól. A szerény kivitel jól illik a tartalomhoz, de a rendezés nem sokat tud emelni a szöveg felszínességén. A játék is inkább csak rutinos, hiányzik az alaposabb, elmélyültebb kidolgozás.

Dec. 23.

Billy világa
Pesti Színház
R. Szócs Artúr

L. cikk (Népszabadság – Szájról olvassunk vagy jeleljünk
[http://nol.hu/kult/20111227-szajrol olvassunk vagy jeleljünk](http://nol.hu/kult/20111227-szajrol olvassunk vagy jeleljunk))

Dec. 26.

Egérfogó
Thália
R.: Szikora János

Agatha Christie kissé megvénült krimijének hervadt előadása. A színészek szorgosan hozzák a sablont, némi többlet csak Schruff Milán furcsa fiatalemberében van. Újréti László rezervált úriembereit pedig mindig jó nézni, ha néha láthatjuk. Haumann Máté a főszerepben viszont egészen érdektelen. A tempó meg lagymatag, minden izgalmat előlő. A legjobb rendezői ötlet, hogy Almási Évát, akit az első rész végén megölnek, így nyilván hazamehet, a tapsrendnél megkoszorúzott fényképe helyettesíti.

Dec. 28..

Ruben Brandt
Múcsarnok
R.: Horváth Csaba

A mozgáskompozíciók kétségkívül híven visszaadják a képek világát. Csak éppen Milorad Krstic képei és álkrimije egyformán sznoboknak való álintellektuális bővlik. Plakátok és újságkarikatúrák formanyelve elrondítva, anélkül hogy a tömegkultúra borzalmának, veszélyességének,

embertelenségének az árnyéka is rávetülne. Hozzá a Forte társulatból még mindig csak Andrassy Máté igazi színész (Krisztik Csaba ezúttal nem szerepel). Az artikulációval még mindig súlyos bajok vannak, különösen a társulatvezető-rendező esetében, amit csak súlyosbít az erősen visszhangos üres múzeumi terem.

Dec. 29.

Lószúnyog
Katona, Sufni
R., ea.: Lengyel Ferenc

L. cikk (Népszabadság – Árulások, járványok http://nol.hu/kult/20120102-arulasok_jarvanyok)

Jan. 4.

A kéz
Kaposvár
R.: Göttinger Pál

Háy János kötetének (A boggyógyümölcskertész fia) elég gyenge dramatizálása, Lovasi András számomra teljesen érdektelen zenéjével. A rockzenével lázadó fiatalok semmit meg nem mozdítottak bennem, egyedül az apa alakjában (Szula László) éreztem valami emberit. A dramaturgia kényszerességét még fokozta a díszlet csúfsága és ügyetlensége, továbbá a rendezés esetlenségei is. A falusi gyerek fejlődéstörténetéből nem lett dráma, de a Lovasi-koncert sem jött össze.

Jan. 5.

Egyszer volt, hol nem volt, Gyöngyöspatán
Szkéné (Scallabouche)
R.: Alexis Latham

Egészen elszabadult, értelmetlen asszociációk sora Gyöngyöspata és a cigányság témája körül. Kieszelt szövegekhez kimódolt mozgások, érdektelen és kihasználatlan tér, izzadságos színészi igyekezet, pedig Molnár Csaba és Szalontay Tünde igazán sokat próbált már az alternatív játékmódban.

Jan. 6.

A színházcsináló
Pesti Színház

R.: Csizmadia Tibor

Thomas Bernhard szövege lényegében monodrámává karcsúsítva szólal meg, a többi szereplő csak figyel, hallgatja Kernt. Kern viszont eléggé egyhangúan, egysíkúan mondja a narcisztikus, befuccsolt, önhitt, elhivatott művész bravúrosan monoton, mégis nagyon sokszínű szövegét, és hiába jelentékeny színészek a szinte hallgatásra fogott partnerek, izgalmas kapcsolatok nem jönnek létre köztük.

Jan. 7.

Szent Péter esernyője
Karinthy Színház
R. Karinthy Márton

Kellemes délután. A dramatizálás ügyes, a díszlet ormótlanságában is használható, ellensúlyozza a mikszáthi kedéllyel, finom iróniával takart szentimentalizmust, a fiatalok bájosak, Egri Kati és Pogány Judit kifejezetten jó, bár semmi eredetit sem hoznak, a többiek elviselhetők.

Jan. 7.

Mi történt azután, hogy Nóra elhagyta a férjét
Örkény Színház
R.: Zsótér Sándor

L. cikk (Népszabadság – Reménytelen szabadságharc
http://nol.hu/kult/20120109-remenytelen_szabadsagharc)

Jan. 8.

Makarancos Kata
Vígsház
R.: Gothár Péter

L. cikk (Népszabadság – Gagyri rímáradat http://nol.hu/lap/kult/20120116-gagyri_rimaradat)

Jan. 10.

Karrier, avagy...
Debrecen
R.: Andrzej Bubien

L. cikk (Critikai Lapok, 2012/4.)

Jan. 11.

Mockinpott úr...

Théba Társulat (Zöld Macska)

R.:

Kissé sablonos szatíra, derék félamatőr előadásban. A mozgások jobbák, mint a játék, a játékörlemek illusztratívan követik a szöveget, az egészből a kisemberi közhelysors rokonszenvesen tömör, de nem különösebben izgalmas felmutatása jön ki.

Jan. 12.

Antigoné

Nyíregyháza

R.: Hargitai Iván

Elképesztő tehetetlenkedés a darab körül. Mintha mindenki hisztérikus, elmebeteg, minimum epilepsziás lenne, mintha erkölcsi, gondolati tartalmak nem is lennének az érzelmi összecsapások mögött, s végül mindezt megfejele néhány felfoghatatlan rendezői rátét, Kreon behurcolja, majd asztalhoz ülteti halottait, az ör mindenkit megöl, még egy ki tudja miért bejövő néptáncost is stb. Egyedül a kocsmázó öregekként dalolható kar hoz olykor némi enyhülést.

Jan. 12.

Varázsfuvola

Nyíregyháza

R.: Tasnádi Csaba, Ladányi Andrea

Az opera kitűnő, bár nekem kissé túlságosan zengő, fénylő hangfelvétele alatt igényes mozgásszínház, táncjáték, mögötte látványos, bár kissé túlságosan sokféle képzőművészeti stílusban kavargó vetített háttér. Önálló műalkotásnak talán kissé kevés, de ahhoz, hogy az igazi operaelőadáshoz nemigen jutó helyi közönséget kivételes élményhez juttassa, mindenképpen remek.

Jan. 13.

Csónak

Thália

R.: Bagó Bertalan

Szokványos Presznyakov-groteszk, lapos, nem túl mély és nem túl ötletes mai Noé-történet, fölösleges betétekkel, csak helyenként szellemesen. A rendezés kimerül a takarékoságban, a vetített háttér, amely mintegy elővezeti az érkező színészt, mindössze a tényleges környezet megspórolására jó, tartalma nemigen van. A főszerepet adó Csuja Imre nincs csúcsformában, de a többiek sem adnak sokat a szöveghez.

Jan. 15.

Börpofa

Kamra

R.: Dömötör András

Helmut Krauss darabja hülye vicc egy hülye viccről. Még hülyébb vicc, hogy el is játsszák, mégpedig igényes helyen, a Kamrában, ráadásul eléggé igénytelenül. Legalábbis mélyebb értelemben. Szakmailag amúgy meg lenne csinálva, csak éppen valamiféle többlet, igazibb értelem hiányzik. A történet vége mintegy öt perc után kitalálható, a meglepetés legfeljebb az, hogy tényleg az történik, amit várhattunk. A láncfűrészről magabiztossá váló, azzal tulajdonképpen viccből hadonászó bolondos költőt kilövik a rendőrök. Mészáros Béla pontosan, árnyaltan játszik, Borbély Alexandra nem különben, csak éppen az ő alakját, szerepét már a szerző eleve hiteltelenre írta. A színésznő csak az egymásnak ellentmondó viselkedéseket hitelesítheti, külön-külön.

L cikk (Rossz vicc – Budapest, 2012. február)

Jan. 16.

Éljen a szerelem!

Kosztolányi Színház Szabadka

R.: Tolnai Szabolcs

Az ember mint dokumentum, a színész mint natúr szereplő – ez a furcsa, groteszk ötlet fogja keretbe Tolnai Szabolcs gyönyörű látomását a száz, sőt több éves világról, annak elmúlásáról, elporladásáról. A hajdani dekadencia szörnyű, halódó-romló-foszló szépségének megidézése, főképp az operettvilágon keresztül, középpontban a Csárdáskirálynővel.

L. cikk (Critikai Lapok 2012/3.)

Jan. 17.

Dogs and drugs
Szabadka Kosztolányi Színház
R.: Urbán András

Brutális jelenetek drogfogyasztókról, függésről, egyáltalán a modern élet minden borzalmáról. Sok közhely, amelyet csak a harsány, goromba, ocsmányságig naturális és az egyszerre végletesen stilizált, koreografált formák tesznek egyedivé. Van benne két-három jó, már-már szellemes jelenet: drógateszt, tanító néni, talán a kutyás, bár az már átcsúszik az ízléshatáromon. Mezei Kinga tanítónője színészi remeklés.

Jan. 18.

Caligula
R.S. 9
R.: Iványi Árpád

A darab csontra húzva, ami inkább az intellektuális oldal kiemelését valószínűsítene, ehhez képest a szentimentalizmusig érzelmes, szenvedő az előadás. Valamelyest képzett, statisztá szintű vagy szappanopera-színészek gyarló próbálkozása egy nagyon nehéz, bonyolult, a legnagyobbakat is komoly próba elé állító darabbal. A méltatlan kísérlet eredménye a szöveg meggyalázása.

Jan. 19.

Az öreg hölgy látogatása
Békéscsaba
R.: Kovács Frigyes

A húzások sokat ártnak a darabnak, de rövidítik a néző kínjait. Bár az előadás színvonala nem alacsonyabb a mai vidéki átlagnál. Fodor Zsóka a címszerepet egyetlen állapotból fogalmazza, a figura lényegében változatlan. Hiányzik belőle a keménység, a könnyörtelenség, az érzelmességhez, a lappangó lágysághoz inkább vannak színei, hangjai. Mindehhez primadonnásan nazalizál és kissé sösög. Földi László III szerepében ugyancsak egysíkú, de legalább minden pillanatában természetes. A rendezőnek amúgy néhány szerencsétlen ötleten kívül, mint a fákat alakító emberek humorizálása, a zárójelenet színházi terének oktalan és ügyetlen aktualizálása, nemigen jut eszébe különösebb időszerű, érvényes gondolat a darabról. Néhány maszk, jelmez értelmetlenül kilóg a stílusból.

Jan. 20.

Kispolgárok
Katona József Színház
R.: Zsámbéki Gábor

L. cikk (Népszabadság – Ismerős kép http://nol.hu/kult/20120123-ismeros_kep)

Jan. 21.

Majdnem
Mu Színház – Szputnyik
R.: Czukor Balázs

A Godot-ra való utalás az előzetesben teljesen indokolatlan. A cselekmény váza akár a Kopasz énekesnőt, akár a Nem félünk a farkastól-t inkább idézi. Leszámítva, hogy igen gyenge. A két, addig idegen házaspár találkozásából mindössze néhány jobb kabarépoénra futja, az is csupa közhely, főképp az értelmiségi, forgatókönyvírói nyomorúságról meg a pesti-vidéki világkép különbségeiről. Csak a színészi játék, főképp a férfiaké (Hajduk Károly és Molnár Csaba) emeli az előadást a szórakoztatóipari szint fölé.

Jan. 22.

Mellékhatások
Temesvár
Kor.-rend. Katona Gábor

Woody Allan szövegei és a színészi mozgások külön-külön is érdeketlenek lennének, de együtt meg pláne. Pedig a tér, a vattával borított lekerekített szélű csőszerűség kifejező lehetne, ha lenne mit kifejezni. Úgy látszik, elment az idő az ilyesféle humor fölött, de a mozgás, a test használata sem akkora érdekesség önmagában, mint néhány évtizede volt.

Jan. 23.

Pesti srácok
Újpest Színház
R.: Harsányi Gábor

Idétlen politikai propaganda még idétlenebb történetbe ágyazva. Szöveg primitív, zene innen-onnan ismerős, néhol nyilvánvaló az idézet, többnyire csak a közhely. Az ifjúság politikai és ízlésbeli megrontásának hatékony eszköze

lehet. A fiatal szereplők jól mozognak, ha nem lenne az egész hazug, talán hitelesek is tudnának lenni. Harsányi Gábor iszonyú dolgokat enged meg magának a ripi terén.

Jan. 23.

Liliomfi
Nagyvárad (József Attila Színház))
R.: Keresztes Attila

Jobb színészekkel ez a brutálisan parodisztikus stílus akár hatékony is lehetne. Bár a shakespeare-izáló keret az elején kissé hosszadalmas. Az igazi baj azonban, hogy tisztességesen csak Kardos M. József és Dimény Áron játssza Szellemit, illetve az öreg Schwartzot, Liliomfi meg nemcsak hogy gyenge, de hamisan is énekel. Így a szenvedések nincsenek arányban néhány sikerült jelenet humorával.

Jan. 24.

Hedda Gabler
Kolozsvár
R.: Andrei Serban

L. cikk (Népszabadság- Szőlőleveleken taposva http://nol.hu/kult/20120130-szololeveleken_taposva)

Jan. 25.

Bánk bán
Sepsiszentgyörgy
R.: Bocsárdi László

Doberdo mint keret, először videóról Nemes Levente éneklie az idevágó dalt, a végén rezesbanda játssza. Üres színpadon üres érzelmek, harsány ordítózás. A végére a rezesbanda torzításában feneketlen fájdalmat éreztet a nóta. Közben elvész a cselekmény, II. Endre nem érkezik meg, Petur és az összeesküvők története befejezetlen marad. Nemzeti keservek megfogalmazásaképpen nem sokat mond, mást meg nemigen mondhat.

Jan. 26.

Trakhiszi nők
Sepsiszentgyörgy

R.: Balogh Attila e. h.

Mintha két előadás lenne, igaz a darab is két részre oszlik. Előbb lezajlik Déianeira tragédiája, utána kezdődik Héraklészé. D. Albu Annamária szépen, kidolgozottan, tárgyilagos érzelmekkel játssza az egyiket, Pálffy Tibor groteszkre véve, ironikusan adja a másikat. Az ék alakú tér oldalt keskeny résekkel alkalmas volna, de a mellékszereplők közül egyedül Erdei Gábor alakítása érdekes, különösen hiányzik Iolé néma szerepének kidolgozása.

Jan. 27.

Egy nyári nap
Sepsiszentgyörgy
R. Zakariás Zalán

Mrozek abszurdjának korrekt, de nem különösebben izgalmas előadása. A férfiak, Derzsi Dezső és Nagy Alfréd jók, a hölgy, Benedek Ágnes kevésbé érdekes, mind az erotikus vonzásban, mind az intellektuális távolságtartásban csak az igyekezet látszik.

Jan. 28.

Othello és az ő Desdemonája
M. Stúdió Sepsiszentgyörgy
R.: Mihai Manutiu, K: Uray Péter

Eltekintve attól, hogy az egyszerűsített történet szerint végül is a három vetélkedő Jago megöli Othellót, így az egész cécó előtte fölösleges, igen jó, ironikus-játékos-táncos-zenes előadás. Különösen jó, hogy ebben a rövidítésben a féltékenység felkeltéséhez semmiféle konkrét okra nincs szükség, elég a faji előítélet felemlegetése. Kiemelkedik Györgyjakab Enikő Desdemona szerepében.

Jan. 29.

Kantarzsíni bolhapiac
Gyergyószentmiklós
R.: Béres László

Szép, de felfoghatatlan előadás. Összefüggéstelen motívumok halmaza a bolhapiac ürügyén. A látvány a legjobb, legérdekesebb, a mozgás elég ügyes, de nem fog meg.

Jan.30.

Nóra

Székelyudvarhely

R.: Csurulya Csongor

Ibsen drámájának tömör összefoglalása másfél órában, erősen leegyszerűsítve. Kellemetlen, hogy Nóra, akit P. Ficzinski Andrea egyébként igen jól játszik idétlen gyermeknek, fiatalabbnak látszik a férjénél, akinek nyárspolgári komorságát megközelíteni sem tudja Szűcs-Olcsváry Gellért. Még nagyobb baj, hogy ezekkel az adottságokkal a rendezés sem tud mit kezdeni. A befejezés, Torvald összeomlása, egészen kínos, Kulcsár-Székely Attila groteszken indított Rank doktora is félreértés.

Jan. 31.

Folyamatos jelen (Trilogia maraton II/1)

MU Színház

R.: Gergye Krisztián

Egyre fáradtabbnak érzem Gergye Krisztián évfordulós sorozatát. A Folyamatos jelen. Első stáció: Studies of the Human Body viktimológia-performansznak mondott részben mindent színvonalas önisméltésnek vélek. A képzőművészeti alkotások zenés-táncos parafrázisaiból a groteszk-tragikus érzésvilág azért elég nagy erővel árad.

Febr. 1.

Lángoló kerékpár

Bárka

R.: Kamondi Zoltán

Érdekes előadás is lehetne, ha Dorota Maslowska darabja, amely egy borzasztó családtól a tagadva beszélésen át a lengyel nemzeti önsajnálattig ível, nyújtana valami értelmezhető, eredeti, mély gondolatot, valami követhető struktúrát vagy átélhető érzésvilágot. Akkor értelme lenne a jó színészi alakításoknak, a rendezői ötleteknek, Árvai György izgalmas díszletének.

Febr. 2.

Protokoll

Radnóti Színház

R.: Valló Péter

Az előadás éppoly érdektelen, mint Térey verses regénye: értelmiségi, diplomata életközépi válsága, azaz nyavalygás, egyetlen poén, hogy ez is versben íródott. Az Asztalizenénél ez még érdekes volt, a Jeremiásban legalább kultúrtörténeti, szociológiai beágyazása volt egy hasonló válsághelyzetnek, itt csak szófecsérlés. Az előadás színvonalas, bár az eszközök nagy része külsődleges, a fanyar irónia Fekete Ernőnek jól megy.

Febr. 3.

Voks
Trafó Tünet Együttes
R.: Szabó Réka

A címben is kiugratott voksolásnak csak pr értéke van, értelme semmi. Nem különböző produkciók között választhatunk, hanem hangszóróból jövő fasiszta, háborús szövegek és egy meglehetősen érdektelen, kidolgozatlan mozgásszínház között. Végül ez is megszűnik, ugyanazt kell nézni folyamatosan, gombnyomástól függetlenül. Befejezésül a Márai-napló részlete remek, kár hogy a szerzőt titkolják, éppúgy, mint az egyéb szövegek forrásait.

Febr. 4.

Náthán gyermekei
Nemzeti
R.: Gigor Attila

Ulrich Hub egyszerűsített átiratában is hatásos Lessing bölcs darabja. A színészek, főképp Kulka János, kitűnők. Igen kellemes délután, remélhetőleg a tervezett drámapedagógiai foglalkozásokhoz is alkalmas lesz.

Febr. 4.

A tanítónő
Nemzeti Színház
R.: Novák Eszter

L. cikk (Népszabadság - Utópia a múltból http://nol.hu/kult/20120206-utopia_a_multbol)

Febr. 5.

Prah

Temesvár (Szkéné)

R.: László Sándor

Kínos igyekezet, hogy előadják Spiró darabját. A szereplők össze-vissza játszanak Az asszony valóban főz, a férfi egy káposztafejjel különféle ismert szoborpózkodat vesz fel. Ez az intellektuális humorizálás végképp idegen a közegtől, a szereplőktől. De ez a kisebb baj. A nagyobb, hogy szinte véletlenül sem találják a bensőséges, az ellenséges, a drámai hangvétel helyeit.

Febr. 6.

Aska és a farkas

L. cikk (Népszabadság - [\)](http://nol.hu/kult/20120210-<u>dundi_barany_kover_farkas</u>)

Febr. 7.

Sári bíró

Komárom

R.: Görög László

Olyan lassan, unalmasan, sablonosan kezdődik, hogy az ember nemcsak azt bánja meg, hogy odament, de azt is, hogy megszületett. Pedig később egészen emberi, már-már élvezhető előadás kerekedik belőle. Az persze ma már szinte észrevehetetlen, hogy Móricz miben lépett túl a népszínműves kliséken, ez a paraszt-, illetve falukép is stilizált, legfeljebb másképpen, más mértékben. A játék igyekszik lehántani a kliséket, emberi portrékat, érzéseket adni, de nagyon hiányzik az erős rendezői látomás arról a mélyebb igazságról, ami e mögött a történet mögött is felfedezhető lenne talán.

Febr. 8.

Nóra

Szabadkai Népszínház

R.: Szekeres Csaba

Eleve riasztó ötletnek látszik a babaház megfeleltetése egy rokkó zenélő doboznak, és az előadás ezt bizonyítja is. A rendező maga sem tud mit kezdeni ezzel az ötlettel, a színészek még kevésbé. Mindössze mindenki kínos helyzetben van, lényegesen rosszabb önmagánál. Szilágyi Nándor kuszán összedobált díszlete, Pesitz Mónika vicces jelmezei mindent komolytalanná

tesznek, miközben a játék semmivel sem indokolja, hogy miért ne kellene komolyan vennünk a történetet.

Febr. 9.

Hétköznapi örületek
Szeged
R.: Balikó Tamás

Petr Zelenka bájosan brutális abszurdjának korrekt, de nem túl sok eredeti ötlettel, saját invencióval bíró előadása. A legkedélyesebb változat, amiben ezt a darabot eddig láttam, egyben ebben a legtöbb az érzés, néha még a groteszk is szinte szentimentalizmusba fordul, az abszurditás viszont kedélyes humorra szelődül. Az örület valóban hétköznapivá háziasul. A mondandó sem ráz meg, inkább csak szórakoztat. Ebben kicsit az összes játészó is ludas, de elsősorban a két elhagyott, nőhiánytól szenvedő fiatalembert mély empátiával adó Pindroch Csaba és Borovics Tamás.

Febr. 10.

A gondnok
Nézőművészeti Kft.-Szkéné
R.: Szabó Máté

L. cikk (Népszabadság – Kacatok jobbra, balra http://nol.hu/kult/20120213-kacatokjobbra_balra)

Febr. 11.

Zarándokének
Szombathely
R.: Jeles András

L. cikk (Népszabadság -http://nol.hu/lap/kult/20120220-eroszak_es_halal_regen_es_most)

Febr. 11.

Szentivánéji álom
Szombathely
R.: Mohácsi János

Szokott színvonalú Mohácsi előadás, csak az igazi tét, a szenvedélyes mondandó hiányzik. Az átirat szellemes, nincs túl sok önisméltés sem, az előadás flottul pereg, a színészek is jók, különösen Bajomi Nagy György (Puck), Csonka Szilvia (Hermia), Mertz Tibor (Oberon), Nagy Cili (Hyppolita) remek, de Trokán Péter Theseusa is érdekes, különösen angol turistajelmezben. A gyakran eleredő eső nem hozza meg a várt eredményt, nem is igazán vicces, és tartalmi célzata sem világlik ki. A varázsszer mindenkire kiterjesztett hatása viszont kitűnően működik, de ez sem hoz többet, mint a világegyetem véletlenszerű, abszurd működésének Mohácsitól megszokott és ezúttal is frenetikus ábrázolását.

Febr. 12.

Csárdáskirálynő

Pécs

R.: Méhes László

Lényegében korrekt rendezés, szerencsétlenül szűkös díszletekben. A Békeffi–Kellér-féle változatot néhány, nem mindig szerencsés ötlettel egészítették ki, illetve írták felül. A hangerősítés nyilván megkerülhetetlen, de nem sokat old meg, kis hangok helyett kellemetlenül éles, fülsértő, gyakran kifejezetten csúnya hangokat hallunk. Lipics Zsolt (Miska), Széll Horváth Lajos (Bóni), Ottlik Ádám (Feri Bácsi) igen jók. Bukszár Márta (Cecília) sablonos is, érdektelen is. Az Edvint játszó Wunderlich József látszatra jobban hegedül, mint ahogyan játszik és énekel.

Febr. 13.

Egy kis Marivó/Berenice

SZFE

R.: Hargitai Iván

Kár volt Racine-t hozzácsapni Marivaux-hoz. A Berenice előadása rémesen erőltetett igyekezet, hogy mai környezetben, egy sarokba helyezett ágyon és két fotelban kezdjenek valamit a klasszikus szöveggel, dramaturgiával és történettel. De senkinek semmi nem jutott az eszébe, mindössze azt tudták bizonyítani, hogy közük nincs ahhoz a világhoz, szimpla nyavalygásnak érzékelik szerelem és kötelesség klasszikus konfliktusát.

A Szerelem és véletlen játéka viszont nagyon is megtalálta a négy fiatal színész ironikus hajlamát, játékos kedvét, és mint szokott lenni az alantasabb szerepek a hálásabbak, Pálos Hanna és Tasnádi Bence egészen pompásan mókázik.

Febr. 14.

Művészet
Budaörsi Játékszín
R.: Pajer Róbert

Yasmina Reza bulvárosított értelmiségi-gúnyolásának mechanikus, nem túl izgalmas színre vitele, a díszlet érdektelen, kivitel rémes, videózás felesleges és minősíthetetlen színvonalú. A három színész magát adja, bár Gáspár Tibor szokott szintje alatt marad.

L. cikk (Művészet, Budaörs – Budapest, 2012. március)

Febr. 15.

Az ügynök halála
Miskolc
R.: Balikó Tamás

L. cikk (Critikai Lapok, 2012/4.)

Febr. 16.

Vesztett éden
Eger
R.: Beke Sándor

Egressy Zoltán nem túl eredeti, dokumentumokból egyébként elég ügyesen összeszerkesztett szövegét Madách szerencsétlen házasságáról, örlődéséről két nő között, aránylag korrekten eldramázzák. A rendezés, a képekből kilépő szereplőkkel, a félsötétben ide-oda rakott székekkel, kissé avított. Dimanopulu Afrodité kissé statikusan, de meggyőzően adja a nagyasszonyt, Marjai Virág túlszínezi Fráter Erzsébet könnyelmű, léha természetét éppúgy, mint nyomorúságát, Portik Györfly Andrásból pedig a nagy szellem, a nagy költő teljesen hiányzik, csak az asszonyok közt örlődő, tehetetlen férfit hozza.

Febr. 17.

Nóra
Tatabánya
R. Guelmino Sándor

A hipermodern lakást sejtető díszlet (díszszegekkel kivert bőrszerű falborítás, mászófal, galéria) mai történetként próbálja eladni Ibsen jellegzetesen XIX.

századi problémákat taglaló darabját. Ehhez a szöveget is korszerűsítették néhány trágár kiszólás és beszólás erejéig. De meggyőzni a történet időszerűségéről ezúttal sem tudnak. Balsai Mónika nagyon szépen kidolgozza Nóra minden jelenetét, ügyel minden mozdulatára, hangjára, nem játssza túl idiótára az elején, és nem végzi túlzott öntudattal, nagy vonalakban a fejlődés íve is jól látható, mégsem tud meggyőzni e sors sorsszerűségéről. Crespo Rodrigo Helmere viszont sem a vaskalapos tekintélyt nem tudja igazán éreztetni, sem összeomlásai, belátó könyörgései nem hitelesek. Major Melinda Lindénéje lebeg egy százötven évvel ezelőtti és egy mai nő között, Egyed Attila erőszakos Krogstadja túlzottan sprőd. Egymásra találásuk jelenete teljes rendezői csőd. Honti György kezdetben bohókásra vett Rank doktora érdekesnek látszik, de később ellaposodik az alakítás.

Febr. 18.

Bányavirág
Marosvásárhely Tompa Miklós Társulat
R.: Sebestyén Aba

Székely Csaba sötét komédiájának fergeteges előadása, bár a vége felé kissé túljátsszák a temetés utáni részeg hazatérést, az ablakon való bemászást stb. Egyszerű külsőségek, egyetlen kulisszafal és a legszükségesebb berendezési tárgyak, kellékek között frenetikus játék. Ám a divatos fekete humort ritkán látni ilyen hitelesnek, igaznak. Végig érződik, hogy ugyanabban a világban járunk, amelyről Tamási Áron is írt, csak hogy meséket. Ez mintegy annak a kifordítása: szatíra. Különösen Viola Gábor robusztus alakítása idézi a székely humort, mentalitást, vagy legalábbis annak fekete lenyomatát.

Febr. 19.

A vihar kapujában
Bp. Kamara – Ericsson
R.: Csiszár Imre

A film és novella Müller Pétertől való színpadi verziója tisztos átirat, de semmi többletet nem tartalmaz az eredetiekhez képest. Ugyanez mondható el az előadásról is. Puritán, lényegre törő, érezteti a példázatos jelleget. A három főszereplő áttetsző paravánok mögül érkezik, a gyilkosság megjelenítése mindig beállított, hiszen idézőjeles, elbeszélte verziókról van szó. Dolmány Attila most is tud némi egyéni színt hozni a favágó alakjába, Varga Zoltán és a Kocsó Gábor helyett beugró Karácsonyi Zoltán is más színészi minőséget képvisel, mint a többiek.

Febr. 20.

Énekes madár

Gózon Gyula Kamaraszínház

R.: Árkosi Árpád

Tamási Áron mesés játékának szép, néhol fölöslegesen is feldíszített, a lényeges pontokon viszont elnagyolt előadása. Ügyes-helyes gyerekek csinálják a hangulatot, majd az első rész hosszadalmasnak hat, a nyugdíjasbérlet nézői nemigen veszik a székely humort. A felfelé meg-megnyúló fa, majd a kút megjelenítése meghaladja mind a színház technikai adottságait, méreteit, mind az alkotók leleményét. A csodák elég szájalmasan jelennek meg. A játék vegyes. A fiatalok (Tarpai Viktória, Hajdú László) bájosak, Vasvári Emese és Kuna Károly más-másféleképpen érdes kettőse érdekes, a másik páros (Iavaskovics Viktor, Nagyvárad Erzsébet) fakóbb. Molnár Erika robusztus anya. Urmai Gábor föl-fölbukkanása különféle szerepekben meglehetősen ügyetlen rendezői húzás.

Febr. 21.

pont com

Pécs

R.: Dömötör Tamás

Agorafóbiás fiatalember lakásába zárkózik, mindenféle informatikai eszközzel tartja a kapcsolatot a külvilággal, anyja ostromolja, pszichiáter, biztosító, porszívószerelő prezentálja a mai világ elidegenedtségét, elgépiesedését. Orvosi tanácsra nőikkel virtuális kapcsolatokat próbál teremteni. Formájában érdekes, de tartalmában nem sokat mondó darab, a befejezés, az ember, aki első kísérletébe, hogy elhagyja a lakását, csaknem belehal, végül mégis menekülésszerűen távozik. Tanulság persze egyszerű, a művi világ még borzalmasabb, mint az igazi. A menekülés viszont elszántnak és ambiciózusnak látszik, nem sugallja az inkább a halál gesztusát. Czukor Baláznak nagyon megy ez az emberundorban szenvedő értelmiségi. Technikai hiba miatt az előadásnak több mint a felét megismételték, kicsit tömörítve, felgyorsítva. Nem ártott meg neki.

Febr. 22.

Amazonok

Kecskemét

R.: Réczei Tamás

A cím utalását alaposan elrejtő előadás. Az alaptörténet valamiféle iszapkatasztrófa utáni evakuálás, egy vagonban összezárva utaznak emberek, kiderülnek jellem- és sorstörések, egy beteg férfi miként Luka az Éjjeli menedékhelyben a lelkükre akar beszélni, önmagukkal való szembenézésre bíztatja őket, mire megölik. A szünet után van három közbeiktatott jelenet, amelyek a nők érzelmi igényeinek érvényesítési kísérleteiről szólnak. Talán ezért a cím. Az egész annyira sejtelmesen rejtelmes, hogy az már nem éri el a nézői ingerküszöböt, izgalom helyett unalmat szül.

Febr. 23.

Varázsfuvola

Békéscsaba

R.: Szalma Dorotty

Varázsfuvola gyerekeknek állatokkal és rémes énekhangokkal (kivétel két operista, bár közülük is csak Gábor Géza Sarastroja üti meg a mértéket, Fábry Gabriella hangja kiművelt, de nem túl szép). A tarka látványt és a rockosított kíséretet a gyerekek nagyon élvezik, de meglehet, inkább rontja az ízlésüket, mintsem bevezetné őket a komoly művészet világába. Arról már nem is beszélve, milyen vicces, amikor egy gorilla dicséri embernek Taminót.

Febr. 23.

Csörte

Békéscsaba

R.: Fekete Péter

A Portugál világa elvagyódó idegen, vándorútra induló fiatalember nélkül. Helyette ambiciózus ifjút láthatunk, aki karaoke-versennyel akarja megcsinálni a karrierjét. Meg egy idős asszonyt, aki messzire szakadt fiával szeretne érintkezésbe lépni, ám képtelen kitanulni, egyáltalán elfogadni az új kommunikációs eszközöket, a mobiltelefont, az internetet, mígnem a gép egy 300 000 forintos számlát csinál neki, miközben ő semmit sem csinál. A szövegben sok a közhely és az utánézés, az pedig, hogy a közönséget is bevonják a karaokéba, ellentmond a darab mondandójának: a nézők többsége azt élvezni igazán, ami ellen a darab szólna. Még szerencse, hogy nem csúszik el az egész egy nagy vastapsos karaokézásba. A színészi játék sokkal színvonalasabb, mint a szöveg és a rendezés. Bár a különben nagyon finoman, érzékenyen, árnyalatosan játszó Kara Tünde kezdetben inkább egy alkoholista idiótának látszik, mintsem tisztességben megőszült, az új világban tévedezve-riadozva élő középkorú falusi asszonynak.

Febr. 24.

Az eltört korsó
Kecskemét
R.: Forgách András

L. cikk (Népszabadság –Darab darabokban http://nol.hu/kult/20120227-darab_darabokban)

Febr. 25.

West Side Story
Szeged
R.: Juronics Tamás

Hatalmas és csúf díszletben érdektelen, közepes előadás.

Febr. 25.

Hedda Gabler
Szeged
R.: Keresztes Attila

Szép, tiszta, világos előadás, a darab erős, érdekes értelmezése, az egyszerű, mai ízlést, világot éreztető díszletben csöppet sem érződik, hogy a történet elavult volna. Lassúságát, temetési hangulatát, a csupa fekete ruhát a fehér bőrülések között viszont nehéz kibírni, idő és türelem kell, amíg a néző beleszokik ebbe a hangulatba, tempóba, és átlátja az egésznek az értelmét. Daniss Lília jó a címszerepben, szuggesztíven szenved, nagy akaratot fojt el magában. Jakab Tamás groteszk, a nagy berúgásból tütüben, biciklin érkező Jakab Tamás erős, emlékezetes betétszámot ad elő.

L. cikk (Critikai Lapok, 2012/5.)

Febr. 26.

Vacsora négyesben
Thália – Kecskemét
R.: Szerednyei Béla

A darab családi, párkapcsolati közhelyproblémák ügyes, szórakoztató és látszathelyesekben kapirgáló anyagát ez előadás professzionálisan jeleníti meg, a minimálisan szükséges bútorok között. Tuti siker. Se több, se kevesebb.

Febr. 27.

Valika világa

Pulzus-Manna (Merlin, Millenáris)

R.: Kiss Márton

Kiss Márton újabb darabja ötletes, szellemesen szerkesztett, tömör összefoglalás korunk nyavalyáiról. Úgyesen egyensúlyoz a köznapi valóság és a fantázia, illetve a fantazmagóriákkal üzletelő médiavilág elmosódó határain. A kiöregedett, megrágalmazott, állásából kirúgott tanárnő történetébe bele van sűrítve szinte minden elképzelhető családi, munkahelyi baj és mindenféle szélhámos vagy önbecsapó panacea. Minimális térben néhány lefektetett konyhaszekrényelemen bujkálva a három színész, Bakos Éva, Guary Alekszandra és Kroó Balázs biztos stílusismerettel adja elő a művet, mindössze egyetlen órában, költészetté tömörítve naturális életképet, gúnyrajzot és emelkedett gondolatiságot.

Febr. 28.

Nero

Dunaújváros

R.: Csadi Zoltán

Kosztolányi Néró-regényének igen tömör, karcsú összefoglalása ízléses, átgondolt előadásban. Jelképes tér, forgó fémoszlopokba rejtett ülésekkel, tálakkal, vízelvezővel. A maszkok és egyéb kellékek használata mértéktartó, céltudatos. A középhangon, visszafogottan folyó játékhoz azonban mindenképpen hiányzik néhány izgalmas, átütő erejű színész. Feltétlen kellene Nero alakjához, de néhány egyéb szerepben sem ártana. Kiss Attila a címszerepben korrekt, de fakó, Rubold Ödön árnyéka kecskeméti önmagának. Lapis Erika Agrippina-alakításában van erő, Tőkés Nikoletta Poppeájában érezni az érdekes jellemet.

Febr. 29.

A hazug

Nyíregyháza

R.: Keszég László

Pompás díszletben (Cziegler Balázs) jól pergő, hatásos, a délutáni előadás ifjúsági közönségét magával ragadó játék. Pontos, a darab szellemességét jól követő, a történetet világosan elbeszélő, jól ritmizált előadás. A rendező semmi

egyébre nem törekszik, mint megfelelni a klasszikusnak és a helyi közönségigényeknek. Ezt teljesíti is.

L. cikk (Critikai Lapok, 2012/4.)

Febr. 29.

Kulcskeresők
Nyíregyháza
R.: Forgács Péter

Örkény darabját papírdobozok közé szorítva, sok érzéssel, izgékony szenvedéllyel jeleníti meg az előadás. Legerősebb jelkép talán a földre ragasztott mobiltelefon akar lenni, amelynek használatához le kell feküdni a padlóra. Az abszurditást fokozó sok egyéb ötlet között éppen csak a lényeg, a kifordított világlátásból fakadó bölcsesség, igazság nem kukucskál ki. A kudarc visszajára magyarázása, megünneplése annyira szuggesztívre sikerül, hogy a végén Bodó kiábrándító józansága szinte csak ünneprontásnak érződik.

Márc. 1.

Portugál
Tatabánya
R.: Hargitai Iván

Bátonyi György raklapokból komponált díszlete nemcsak méreteivel lenyűgöző, de mozgékonyásával, alakíthatóságával is. Percek alatt építhető át kocsmából tóparttá és vissza, ugyanígy céllövöldévé. A játék nagyrészt vidéki röhögtetőnek látszik, különösen Bacskó Tünde két mankóval kapálódzó részeg asszonya megy túl csaknem minden határon. Idővel aztán a darab is ki-kibukkan az elszánt ripizés alól, bár Pál András alkatilag távol áll az ábrándos lelkületű, Portugáliába vágyakozó esszéírótól, a rendező pedig úgy látszik nem kívánta kiaknázni a benne meglévő izgékony, mindig kitörni kész energiákat, és így a megszokottól eltérő, de ugyancsak érvényes értelmezést adni a szerepről. Fridrik Noémi kemény, energikus, határozott Masnija viszont pontosan megtalálja a mértéket a falusi földhözragadtság ábrázolása és a stilizálás között. Éppen alkalmas hősnője a darabnak.

Márc. 2.

IV. Henrik
Kaposvár
R.: Tim Caroll

L. cikk (Népszabadság – Fél darab félig-meddig http://nol.hu/kult/20120305-fel_darab_felig-meddig)

Márc. 4.

Trió

Székesfehérvár

R.: Galambos Péter

Az alapvetően szentimentális giccsnek látszó kommersz darab ügyesen helyezi át a mai viszonyok közé a Schumann házaspár és Brahms vélt szerelmi háromszögét. Az előadás jól aknázza ki a benne rejlő lehetőségeket, a színészi játék helyenként bravúros, különösen Pál András és Tóth Augusztina kettőse a magyar tánc zongorázásakor. Lehetne rövidebb az előadás.